

Međunarodni krivični tribunal za bivšu Jugoslaviju

Bilten-Optužnice FHP br.11

Fond za humanitarno pravo * Beograd * Novembar 1999.

Činjenice o Tribunalu

Osnivanje:

Međunarodni krivični tribunal za bivšu Jugoslaviju (Tribunal) uspostavljen je Rezolucijom 827 Saveta bezbednosti UN, 25. maja 1993. godine.

Sedište:

Hag, Holandija

Jurisdikcija:

Ima mandat da krivično goni lica odgovorna za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava na teritoriji bivše Jugoslavije, od 1991. godine.

Statut definiše nadležnost Tribunalala da krivično goni četiri grupe delikata:

- Teške povrede Ženevskih konvencija od 1949. godine (član 2.)
- Kršenje zakona ili običaja rata (član 3.)
- Genocid (član 4.)
- Zločini protiv čovečnosti (član 5)

Sudije:

Predsednik Gabrielle Kirk McDonald (SAD), Potpredsednik Mohamed Shahabudde (Gvijana), Antonio Cassese (Italija), Claude Jorda (Francuska), Richard George May (Ujedinjeno Kraljevstvo), Florence Ndepele Mwachande Mumba (Zambija), Rafael

Nieto Navia (Kolumbija), Fouad Abdel-Moneim Riad (Egipat), Almiro Simoes Rodrigues (Portugalija), Lal Chand Vohrah (Malezija), Tieya Wang (Kina), David Anthony Hunt (Australija), Mohamed Bennouna (Maroko) i Patrik Lipton Robinson (Jamajka).

Tužilac:

Glavni tužilac: sudija Carla Del Ponte (Švajcarska), od 15.septembra 1999.godine
Zamenik glavnog tužioca: Graham Blewitt (Australija), od 15. februara 1994.godine

Sekretarijat:

Sekretar: Dorothee de Sampayo Garrido-Nijgh (Holandija), od aprila 1995.godine
Zamenik sekretara: Jean-Jacques Heintz (Francuska), od aprila 1997.godine

Osoblje:

Od avgusta 1999.godine: 778 zaposlenih iz 63 zemlje.

Budžet:

1993.- 276.000\$
1994.- 10.800.000\$
1995.- 25.300.000\$
1996.- 35.430.622\$
1997.- 48.587.000\$
1998.- 64.775.300\$
1999.- 94.103.800\$

Optužbe:

Od kada je Tribunal uspostavljen, 91 pojedinac je javno optužen (na osnovu Pravila 53 moguće je neobjavljanje optužnice do uručenja optuženom/optuženim). Šestorica optuženih više nisu u životu. Optužnica je povučena protiv 18 optuženih. Trenutno, ukupan broj optuženih je 66 (od kojih neki još nisu uhapšeni, a neki još uvek čekaju na suđenje) u 25 optužnica.

Od 34 optužena koji se nalaze u tekućim postupcima pred Tribunalom, 32 se nalazi u pritvoru, dok su dva okrivljena brane sa slobode.

Ostala 32 optužena još nisu privredena.

Optužnica protiv Slobodana Miloševića i drugih¹

Međunarodni krivični tribunal za bivšu Jugoslaviju

Tužilac tribunala

Predmet broj IT-99-371

Protiv

**SLOBODANA MILOŠEVIĆA
MILANA MILUTINOVIĆA
NIKOLE ŠAINOVIĆA
DRAGOLJUBA OJDANIĆA
VLAJKA STOJILJKOVIĆA**

O P T U Ž N I C A

Tužilac Međunarodnog tribunala za zločine u bivšoj Jugoslaviji saglasno svojim ovlašćenjima po članu 18 Statuta Tribunala, optužuje:

**SLOBODANA MILOŠEVIĆA
MILANA MILUTINOVIĆA
NIKOLU ŠAINOVIĆA
DRAGOLJUBA OJDANIĆA
VLAJKA STOJILJKOVIĆA**

¹ Fond za Humanitarno pravo u ovom broju Biltena, pored optužnice protiv Slobodana Miloševića i drugih, objavljuje i integralni tekst Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti koja odobrava Mirovni plan za Kosovo.

za počinjene **ZLOČINE PROTIV ČOVEĆNOSTI i KRŠENJE ZAKONA ILI OBIČAJA RATA** kao što je navedeno u daljem tekstu:

UVOD

1. Autonomna Pokrajina Kosovo i Metohija nalazi se u južnom delu Republike Srbije, koja je republika članica Savezne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu SRJ). Teritorija koju sada obuhvata SRJ bila je deo bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu SFRJ). Autonomna Pokrajina Kosovo i Metohija graniči se na severu i severo-zapadu sa Republikom Crnom Gorom, drugom republikom članicom SRJ. Na jugo-zapadu, Autonomna Pokrajina Kosovo i Metohija se graniči sa Republikom Albanijom, a na jugu sa Bivšom Jugoslovenskom Republikom Makedonijom. Glavni grad Autonomne Pokrajine Kosovo i Metohija je Priština.
2. 1990. godine Socijalistička Republika Srbija proglašila je novi Ustav kojim su, između ostalog, promenjeni nazivi republika i autonomnih pokrajina. Naziv Socijalistička Republika Srbija promenjen je u Republika Srbija (u daljem tekstu Srbija); naziv Socijalistička Autonomna Pokrajina Kosovo i Metohija promenjen je u Autonomna Pokrajina Kosovo i Metohija (u daljem tekstu Kosovo); i naziv Socijalistička Autonomna Pokrajina Vojvodina promenjen je u Autonomna Pokrajina Vojvodina (u daljem tekstu Vojvodina). U istom ovom periodu, Socijalistička Republika Crna Gora promenila je svoj naziv u Republika Crna Gora (u daljem tekstu Crna Gora).
3. Godine 1974. novi Ustav SFRJ je obezbedio prenošenje vlasti sa centralne vlade na šest republika članica ove države. U okviru Srbije, Kosovo i Vojvodina su dobile značajnu autonomiju, uključujući i kontrolu nad sistemom obrazovanja, sudstvom i policijom. Takode su dobile i sopstvene pokrajinske skupštine, a bile su predstavljene u Saveznoj Skupštini, Ustavnom суду i Predsedništvu SFRJ.
4. Prema poslednjem popisu stanovništva sa približno sveopštim odzivom, iz 1981. godine, na Kosovu je živilo približno 1.585.000 stanovnika od kojih su 1.227.000 (77%) bili Albanci, a 210.000 (13%) Srbi. Za 1991. postoje samo proračuni jer su kosovski Albanci bojkotovali popis stanovništva koje je te godine organizovan. Opšte procene su da sadašnja populacija Kosova broji između 1.800.000 i 2.100.000 stanovnika, od kojih je približno 85-90% Albanaca i 5-10% Srba.
5. Tokom osamdesetih godina, Srbi su izražavali zabrinutost zbog diskriminacije koju je nad njima sprovodila pokrajinska vlada sastavljena od kosovskih Albanaca dok su kosovski Albanci izražavali zabrinutost zbog ekonomске nerazvijenosti i zahtevali veće političke slobode i status republike za Kosovo. Od

1981. nadalje kosovski Albanci su organizovali demonstracije koje su vojne snage SFRJ i policijske snage Srbije suzbijale.

6. U aprilu 1987, **Slobodan MILOŠEVIĆ**, koji je 1986. izabran za predsednika Predsedništva Centralnog Komiteta Saveza komunista Srbije, oputovao je na Kosovo. Na sastancima sa liderima lokanih Srba i u govoru pred masom Srba, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je utemeljio srpski nacionalistički program. Tako je raskrstio sa partijom i vladom čija je politika ograničavala nacionalna izjašnjavanja u SFRJ od vremena kada je Josip Broz Tito i osnovao, posle Drugog svetskog rata. Od tada **Slobodan MILOŠEVIĆ** iskorišćava nadolazeći talas Srpskog nacionalizma u cilju učvršćivanja centralističke vlasti SFRJ.

7. Septembra 1987. **Slobodan MILOŠEVIĆ** i njegove pristalice dobijaju kontrolu u Centralnom Komitetu Saveza Komunista Srbije. 1988. **Slobodan MILOŠEVIĆ** je ponovo izabran za predsednika Predsedništva Centralnog Komiteta Saveza Komunista Srbije. Sa te uticajne pozicije, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je bio u mogućnosti da dalje razvija svoju političku moć.

8. Od jula 1988. do marta 1989, u Vojvodini i Crnoj Gori održane su serije demonstracija i mitinga podrške politici **Slobodana MILOŠEVIĆA** -- takozvanoj "Anti-birokratskoj Revoluciji". Ti protesti doveli su do smenjivanja pokrajinskih i republičkih vlada; a novoizabrane vlade podržavale su **Slobodana MILOŠEVIĆA** i zavisile od njega.

9. Istovremeno, unutar Srbije, pozivi da se Kosovo podvede pod jaču Srpsku upravu su se pojačali, održavane su brojne demonstracije sa ovim zahtevom. 17. novembra 1988, visoke političke ličnosti kosovskih Albanaca su otpuštene sa svojih pozicija u pokrajinskom rukovodstvu i umesto njih postavljeni su ljudi lojalni **Slobodanu MILOŠEVIĆU**. Početkom 1989, Skupština Srbije predlaže amandmane na Ustav Srbije, koji bi Kosovu oduzeli skoro sva autonomna ovlašćenja, uključujući i kontrolu nad policijom, obrazovanjem i ekonomskom politikom, izbor zvaničnog jezika, kao i pravo veta na buduće promene Ustava Srbije. Kosovski Albanci su masovno demonstrirali protiv predloženih promena. Štrajk albanskih rudara koji je započeo 1989, pojačao je napetosti.

10. Zbog političkih nemira, 3. marta 1989, Predsedništvo SFRJ je proglašilo da se situacija na Kosovu pogoršala i postala pretnja ustavu, integritetu i suverenitetu zemlje. Vlada je tada uvela "posebne mere" na osnovu kojih su odgovornosti javne bezbednosti prenete sa vlade Srbije na federalnu vladu.

11. 23. marta 1989, Skupština Kosova se sastala u Prištini i u odsustvu većine delegata kosovskih Albanaca, izglasala usvajanje predloženih amandmana na Ustav. Iako je nije bilo potrebne dvotrećinske većine u Skupštini, predsednik

Skupštine je proglašio da su amandmani usvojeni. Skupština Srbije je 28. marta 1989, izglasala promene Ustava koje su ukidale autonomiju datu Ustavom 1974. godine.

12. Istovremeno sa ovim promenama na Kosovu, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je još više pojačao svoju političku moć kada je postao predsednik Srbije. **Slobodan MILOŠEVIĆ** izabran je za predsednika Predsedništva Srbije 8. maja 1989. a njegovo zvanje je formalno potvrđeno 6. decembra 1989.

13. Početkom 1990, kosovski Albanci su održali masovne demonstracije zahtevajući ukidanje "posebnih mera". U aprilu 1990. Predsedništvo SFRJ je ukinulo "posebne mere" i povuklo najveći deo federalnih vojnih snaga, pošto je Srbija preuzela nadležnosti nad policijskim snagama Kosova.

14. U junu 1990, Skupština Srbije usvojila je odluku o suspenziji Skupštine Kosova, a ubrzo nakon toga 114 od 123 delegata kosovskih Albanaca iz te Skupštine je usvojilo nezvaničnu rezoluciju kojom se Kosovo proglašava jednakim i nezavisnim entitetom u okviru SFRJ. Septembra 1990, mnogi od tih istih delegata kosovskih Albanaca proglašili su Ustav "Republike Kosovo". Godinu dana kasnije, u septembru 1991. kosovski Albanci održali su nezvanični referendum na kom su u velikoj većini glasali za nezavisnost. Kosovski Albanci održali su 24. maja 1992, nezvanične izbore za skupštinu i predsednika "Republike Kosovo".

15. Savez komunista Srbije i Socijalistički savez radnog naroda Srbije udružili su se u Socijalističku partiju Srbije (SPS), a **Slobodan MILOŠEVIĆ** je izabran za njenog predsednika. Kao naslednica Saveza komunista, SPS je postala dominantna politička stranka u Srbiji a **Slobodan MILOŠEVIĆ**, kao predsednik SPS-a, je bio u mogućnosti da zadobije znatnu moć i uticaj u mnogim granama vlade kao i u privatnom sektoru. **Milan MILUTINović** i **Nikola ŠAINOVić** su imali istaknute pozicije u SPS-u. **Nikola ŠAINOVić** je bio član Glavnog odbora i Izvršnog veća, kao i potpredsednik; a **Milan MILUTINović** se uspešno kandidovao za predsednika Srbije 1997. godine kao kandidat SPS-a.

16. Po usvajanju novog Ustava Srbije, 28. Septembra 1990, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je izabran za predsednika Srbije na višestranačkim izborima održanim 9. i 26. decembra 1990; on je 20. decembra 1992. ponovo izabran na tu funkciju. Decembra 1991, **Nikola ŠAINOVić** je postavljen za potpredsednika Vlade Srbije.

17. Nakon što je 1989 Kosovu oduzeta autonomija, politička situacija na Kosovu postaje sve više obeležena razdorom. Krajem 1990. i početkom 1991. hiljade kosovskih Albanaca, lekara, profesora, radnika, policajaca i službenika su

otpušteni sa posla. Lokalno kosovsko sudstvo je ukinuto i mnoge sudije su otpuštene. Povećalo se policijsko nasilje protiv kosovskih Albanaca.

18. Tokom ovog perioda, nezvanične vođe kosovski Albanaca sledile su politiku ne-nasilnog civilnog otpora i počele sa osnivanjem sistema nezvaničnih, paralelnih institucija u sektorima zdravstvene zaštite i obrazovanja.

19. Krajem juna 1991. počeo je raspad SFRJ praćen nizom ratnih sukoba u Republici Sloveniji (u daljem tekstu Slovenija), Republici Hrvatskoj (u daljem tekstu Hrvatska) i Republici Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu Bosna i Hercegovina). 25. juna 1991, Slovenija je proglašila nezavisnost od Jugoslavije, što je dovelo do izbijanja rata; sporazum o miru je postignut 8. jula 1991. Hrvatska je proglašila svoju nezavisnost 25. juna 1991, što je dovelo do borbi između Hrvatskih vojnih snaga na jednoj i Jugoslovenske Narodne Armije (JNA), paramilitarnih jedinica i "Vojske Republike Srpske Krajine" na drugoj strani.

20. Bosna i Hercegovina je 6. marta 1992. proglašila svoju nezavisnost, što je rezultiralo ratom velikih razmera nakon 6. aprila 1992. SFRJ je 27. aprila 1992, rekonstituisana u SRJ. U tom trenutku, JNA se transformisala u Vojsku SRJ (u daljem tekstu VJ). U ratu u Bosni i Hercegovini, JNA i kasnije VJ su se borile zajedno sa "Vojskom Republike Srpske" protiv vojnih snaga Vlade Bosne i Hercegovine i "Hrvatskog vijeća obrane". Neprijateljstva su obustavljena potpisivanjem Dejtonskog mirovnog sporazuma u decembru 1995.

21. Iako je **Slobodan MILOŠEVIĆ** bio predsednik Srbije tokom ratova u Sloveniji, Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, on je bez obzira na to bio dominantna srpska politička ličnost, koja je de facto imala kontrolu nad federalnom kao i nad republičkom vladom i bio je osoba sa kojom je međunarodna zajednica pregovarala o velikom broju mirovnih planova i dogovora vezanih za ove ratove.

22. Između 1991. i 1997. **Milan MILUTINOVIC** i **Nikola ŠAINOVIĆ** su bili na nizu visokih funkcija u saveznoj i republičkoj vladi i neprekidno su blisko sarađivali sa **Slobodanom MILOŠEVIĆEM**. Tokom tog perioda, **Milan MILUTINOVIC** je radio u Ministarstvu inostranih poslova SRJ i u jednom periodu bio je Ambasador SRJ u Grčkoj; 1995, postavljen je na funkciju Ministra inostranih poslova SRJ, na kojoj je ostao do 1997. **Nikola ŠAINOVIĆ** je bio predsednik vlade Srbije 1993. i potpredsednik vlade SRJ 1994.

23. Dok su u Sloveniji, Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini vođeni ratovi, situacija na Kosovu, iako napeta, nije se izvrgla u nasilje i intenzivne borbe, viđene u drugim zemljama. Sredinom devedesetih, međutim, deo kosovskih Albanaca organizovao je grupu poznatu pod imenom Ushtria Çlirimtare e Kosovës (UÇK) ili, na

engleskom Kosovo Liberation Army (KLA)². Ova grupa zagovarala je kampanju oružane pobune i nasilnog otpora srpskim vlastima. Sredinom 1996, OVK je započela akcije prevashodno protiv srpskih policijskih snaga i snaga SRJ. Nakon toga i tokom 1997, snage SRJ i srpske policijske snage odgovorile su silom protiv osumnjičenih baza OVK i njihovih pristalica na Kosovu.

24. Nakon što mu je istekao mandat predsednika Srbije, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je izabran za predsednika SRJ, 15. jula 1997, a na tu funkciju je stupio 23. jula 1997. Zatim su održani izbori za predsednika Srbije; **Milan MILUTINović**, je kao kandidat SPS-a izabran za predsednika Srbije 21. decembra 1997. U 1996, 1997 i 1998. **Nikola ŠAINOVić** je ponovo postavljan na mesto potpredsednika Vlade SRJ. Putem svoje bliske povezanosti sa **Milanom MILUTINovićem**, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je bio u mogućnosti da zadrži svoj uticaj na Vladu Srbije.

25. Početkom februara 1998, sukob između OVK na jednoj i VJ, policijskih snaga SRJ, policijskih snaga Srbije i paramilitarnih jedinica (svi u daljem tekstu snage SRJ i Srbije), je intenziviran. Snage SRJ i Srbije bile su korišćene u kampanjama granatiranja gradova i sela sa većinskim albanskim stanovništvom na Kosovu, masovnog uništavanja imovine i proterivanja civilnog stanovništva iz oblasti u kojima je OVK bila aktivna. Veliki broj stanovnika koji je napustio teritoriju Kosova je rezultat borbi i razaranja, kao i nasilnog proterivanja u druge krajeve Kosova. Ujedinjene Nacije procenjuju da je do polovine oktobra 1998. preko 298.000 lica, (oko 15% stanovništva) bilo raseljeno unutar Kosova ili je napustilo Pokrajinu.

26. Kao reakciju na intenziviranje sukoba, Savet bezbednosti Ujedinjenih Nacija (SBUN) je u martu 1998. usvojio Rezoluciju 1160 "osuđujući upotrebu prekomerne sile od strane srpskih policijskih snaga protiv civilnog stanovništva i mirnih demonstranata na Kosovu", i uveo embargo na oružje SRJ. Šest meseci kasnije SBUN je usvojio Rezoluciju 1199 (1998) u kojoj je navedeno da se "pogoršanje situacije na Kosovu, u Saveznoj Republici Jugoslaviji predstavlja pretnju miru i bezbednosti u regionu." Savet bezbednosti je podneo zahtev da sve strane obustave neprijateljstva i da se "snage bezbednosti koje vrše represiju nad civilima" povuku.

27. U pokušaju smanjenja napetosti na Kosovu, u oktobru 1998. održani su pregovori između **Slobodana MILOŠEVIĆA**, i predstavnika Severno-atlantskog Pakta (NATO) i Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS). Sporazum o Kosovskoj verifikatorskoj misiji OEBS-a potpisana je 16. oktobra 1998. Ovaj sporazum i "Sporazum Klark-Nojman" koji je potpisao

² U daljem tekstu OVK (Oslobodilačka vojska Kosova)

Nikola ŠAINOVIĆ obezbedio je povlačenje dela snaga SRJ i Srbije sa Kosova, ograničavanje uvođenja novih snaga i vojne opreme u ovu oblast, i postavljanje nenaoružanih posmatrača OEBS-a.

28. Iako je mnogo verifikatora OEBS-a poslato po celom Kosovu, neprijateljstva su nastavljena. Tokom ovog perioda, ubijanje jednog broja kosovskih Albanaca su zabeležili međunarodni verifikatori i organizacije za ljudska prava. U jednom takvom incidentu, 15. januara 1999., 45 nenaoružanih kosovskih Albanaca je ubijeno u selu Račak, opština Štimlje/Shtime.

29. Kao sledeći odgovor na neprekidne konflikte na Kosovu, u Rambujeu, u Francuskoj, organizovana je Međunarodna mirovna konferencija, koja je počela 7. februara 1999. **Nikola ŠAINOVIĆ**, potpredsednik Vlade SRJ, bio je član srpske delegacije na mirovnim pregovorima, a **Milan MILUTINOVIC**, predsednik Srbije, takođe je bio prisutan tokom pregovora. Kosovske Albance predstavljali su OVK i delegacija političkih i građanskih lidera kosovskih Albanaca. I pored intenzivnih višenedeljnih pregovora, sredinom marta 1999. mirovni razgovori su propali.

30. Tokom mirovnih pregovora u Francuskoj, nasilje na Kosovu je nastavljeno. Krajem februara i početkom marta, snage SRJ i Srbije započele su seriju napada na desetine gradova i sela na Kosovu u kojima su Albanci bili većina. Vojne snage SRJ su se sastojale od delova Treće armije, konkretno 52. korpusa, poznatog i kao Prištinski korpus i nekoliko brigada i pukova pod komandom Prištinskog korpusa. Načelnik štaba Vrhovne komande VJ, sa komandnim nadležnostima nad Trećom armijom i samim tim nad Prištinskim korpusom je general-pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ**. Vrhovni komandant VJ je **Slobodan MILOŠEVIĆ**.

31. Policijske snage koje učestvuju u akcijama na Kosovu su pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije, dopunjene nekim jedinicama Ministarstva unutrašnjih poslova SRJ. Sve policijske snage koje su zaposlene ili rade pod rukovodstvom Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije su pod komandom **Vlajka STOJILJKOVIĆA**, ministra unutrašnjih poslova Srbije. Po Zakonu SRJ o oružanim snagama, te policijske snage, angažovane u vojnim operacijama tokom ratnog stanja ili stanja neposredne ratne opasnosti, su pod komandom VJ čiji su komandanti general pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ** i **Slobodan MILOŠEVIĆ**.

32. Do decembra 1998., **Slobodan MILOŠEVIĆ** imenovao je **Nikola ŠAINOVIĆA** kao svog predstavnika za situaciju na Kosovu. Veliki broj diplomata i drugih međunarodnih zvaničnika, kada bi hteli da razgovaraju sa nekim od vladinih predstavnika o događajima na Kosovou, bili su upućivani na **Nikolu ŠAINOVIĆA**. On je imao aktivnu ulogu u pregovorima koji su doveli do

uspostavljanja Verifikatorske misije OEBS-a na Kosovu i učestvovao je na mnogim drugim sastancima povodom Kosovske krize. Od januara 1999. do dana podizanja ove optužnice, **Nikola ŠAINOVIĆ** je bio veza između **Slobodana MILOŠEVIĆA** i raznih lidera kosovskih Albanaca.

33. Sasvim nedavno **Nikola ŠAINOVIĆ** je ponovo imenovan na mesto potpredsednika Vlade SRJ 20. maja 1998. Na toj funkciji, on je član Vlade SRJ, koja, između ostalih dužnosti i nadležnosti, formuliše domaću i međunarodnu politiku, sprovodi savezne zakone, diriguje i koordinira radom saveznih ministarstava i organizuje odbrambene pripreme.

34. Tokom svojih napada, snage SRJ i Srbije koje su zajedno delovale, sprovodile su dobro planiranu i koordiniranu kampanju uništavanja imovine civila na Kosovu albanske nacionalnosti. Gradovi i sela su granatirani, kuće, farme i preduzeća paljena, a lična imovina uništavana. Kao rezultat ovih orkestriranih akcija, gradovi, sela i celi regioni postali su nepodnošljivi za stanovanje kosovskim Albancima. Dodatno, snage SRJ i Srbije su fizički i verbalno zlostavljalje, ponižavale i vredale civile albanske nacionalnosti. Kosovski Albanci su takođe neprestano bili izlagani uvredama, rasnom ruženju, ponižavajućim činovima zasnovanim na etničkom i verskom vredanju, batinjanju i drugim oblicima fizičkog maltretiranja.

35. U nezakonitu deportaciju i nasilno preseljavanje hiljada kosovskih Albanaca iz njihovih domova na Kosovu, bili su uključeni dobro isplanirani i koordinirani naporovi lidera SRJ i Srbije i snage SRJ i Srbije, koji su svi delovali zajedno. Akcije slične prirode već su se desile tokom ratova u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini između 1991. i 1995. Tokom ovih ratova, srpska vojska, paramilitarne i policijske snage nasilno su proterivali i deportovali ne-srpsko stanovništvo u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini iz područja pod srpskom kontrolom, koristeći iste metode operacija koje su korišćene na Kosovu 1999: teško granatiranje i oružane napade na sela; sveopšte ubijanje; uništavanje ne-srpskih stambenih područja i kulturnih i verskih obeležja; i nasilno preseljavanje i deportaciju ne-srpskog stanovništva.

36. 24. Marta 1999, NATO je započeo vazdušne napade protiv ciljeva u SRJ. SRJ je objavila stanje neposredne ratne opasnosti 23. marta 1999. i ratno stanje 24. marta 1999. Od početka vazdušnih udara, snage SRJ i Srbije su pojačale svoju sistematsku kampanju i nasilno su proterale stotine hiljada kosovskih Albanaca.

37. Pored nasilnog proterivanja kosovskih Albanaca, snage SRJ i Srbije su takođe bile umešane u brojna ubistva kosovskih Albanaca od 24. marta 1999. Takva ubistva desila su se na brojnim lokacijama, uključujući i Belu Crkvu, Malu Krušu/Krushe e Vogel -- Veliku Krušu/Krushe e Mahde, Đakovicu/Gakovë, Crkovez/Padalishte i Izbicu.

38. Planiranje, pripremanje i sprovođenje kampanje preduzeto od strane snaga SRJ i Srbije na Kosovu, bilo je planirano, podsticano, naređeno i počinjeno ili na drugi način pomognuto i podržano od strane **Slobodana MILOŠEVIĆA**, predsednika SRJ; **Milana MILUTINOVIĆA**, predsednika Srbije; **Nikole ŠAINOVIĆA**, potpredsednika Vlade SRJ; general-pukovnika **Dragoljuba OJDANIĆA**, načelnika Generalštaba VJ; i **Vlajka STOJILJKOVIĆA**, ministra unutrašnjih poslova Srbije.

39. Do 20. maja 1999, preko 740,000 kosovski Albanaca, što je približno jedna trećina od ukupne albanske populacije na Kosovu, proterana je sa Kosova. Uz to, za hiljade se veruje da su raseljene unutar Kosova. Nepoznat broj kosovskih Albanaca je ubijen u operacijama snaga SRJ i Srbije.

OPTUŽENI

40. **Slobodan MILOŠEVIĆ** je rođen 20. avgusta 1941, u gradu Požarevcu, u današnjoj Srbiji. 1964. diplomirao je pravo na Univerzitetu u Beogradu i započeo karijeru menadžera i bankara. **Slobodan MILOŠEVIĆ** je bio na funkcijama zamenika direktora i kasnije generalnog direktora Tehnogasa, najveće kompanije te vrste do 1978. Posle toga postao je predsednik Beogradske banke (Beobanke), jedne od najvećih banaka u SFRJ i na toj funkciji bio je do 1983.

41. Godine 1983. **Slobodan MILOŠEVIĆ** je započeo svoju političku karijeru. Postao je predsednik Gradskog Komiteta Saveza komunista Beograda 1984. godine. 1986. izabran je za predsednika Predsedništva Centralnog Komiteta Saveza Komunista Srbije i na tu funkciju je reizabran 1988. godine. 16. jula 1990. Savez komunista Srbije i Socijalistički savez radnog naroda Srbije su se ujedinili; nova stranka nazvana je Socijalistička partija Srbije (SPS) a **Slobodan MILOŠEVIĆ** je izabran za njenog predsednika. Na funkciji predsednika SPS-a on se nalazio i na dan objavljanja ove optužnice.

42. **Slobodan MILOŠEVIĆ** izabran je za predsednika Predsedništva Srbije 8. maja 1989, a 5. decembra iste godine reizabran je na to mesto. Posle usvajanja novog Ustava Srbije, 28. septembra 1990, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je izabran za novoustanovljenu funkciju predsednika Srbije na višestranačkim izborima održanim 9. i 26. decembra 1990, a reizabran je 20. decembra 1992. godine.

43. Nakon što je odslužio dva mandata kao predsednik Srbije, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je izabran za predsednika SRJ, 15. jula 1997 a na dužnost je stupio 23. jula 1997. Tokom svih slučajeva koji se odnose na ovu optužnicu, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je bio na funkciji predsednika SRJ.

44. **Milan MILUTINović** je rođen 19. decembra 1942, u Beogradu u današnjoj Srbiji. **Milan MILUTINović** je diplomirao pravo na Univerzitetu u Beogradu.

45. Tokom svoje političke karijere, **Milan MILUTINović** bio je na brojnim visokim položajima u vladama Srbije i SRJ. **Milan MILUTINović** je bio zamenik predsednika Društveno političkog veća i član Komiteta za međunarodne odnose u Saveznoj skupštini; bio je Sekretar u Sekretarijatu za obrazovanje i nauku Srbije, član Izvršnog veća Skupštine Srbije i direktor Srpske narodne biblioteke. **Milan MILUTINović** je takođe bio na službi ambasadora u Ministarstvu inostranih poslova SRJ od 15. avgusta 1995. **Milan MILUTINović** je član SPS-a.

46. 21. decembra 1997, **Milan MILUTINović** je izabran za predsednika Srbije. Tokom svih slučajeva koji se odnose na ovu optužnicu, **Milan MILUTINović** je bio na funkciji predsednika Srbije.

47. **Nikola ŠAINOVIĆ** je rođen 7. decembra 1948. u Boru, u Srbiji. Diplomirao je na Univerzitetu u Ljubljani 1977. i ima titulu doktora nauka u oblasti hemijske tehnologije. Svoju političku karijeru započeo je u opštini Bor, gde je bio na funkciji predsednika Skupštine opštine Bor od 1978. do 1982.

48. Tokom svoje političke karijere **Nikola ŠAINOVIĆ** je bio aktivni član i Saveza komunista i Socijalističke partije Srbije (SPS). Bio je predsednik Opštinskog komiteta Saveza komunista u Boru. 28. novembra 1995, **Nikola ŠAINOVIĆ** je izabran za člana Glavnog odbora SPS-a i člana Izvršnog odbora SPS-a. Takođe je imenovan za predsednika Komiteta za pripremu Trećeg redovnog kongresa SPS-a (održanog u Beogradu, 2-3. marta 1996.) 2. marta 1996. **Nikola ŠAINOVIĆ** je izabran za jednog od nekoliko potpredsednika SPS-a. Na ovoj funkciji bio je do 24. aprila 1997.

49. **Nikola ŠAINOVIĆ** bio je na nekoliko funkcija u vladama Srbije i SRJ. Godine 1989. bio je član Izvršnog veća Skupštine Srbije i Sekretar za industriju, energetiku i tehnologiju Srbije tokom 1989. Postavljen je za Ministra rудarstva i energetike Srbije 11. februara 1991, i ponovo 23. decembra 1991. Takođe, 23. decembra 1991. imenovan je za potpredsednika Vlade Srbije. **Nikola ŠAINOVIĆ** je postavljen za Ministra ekonomije SRJ, 14. jula 1992. i ponovo 11. septembra 1992. Dao je ostavku na ovu funkciju 29. novembra 1992. 10. februara 1993. **Nikola ŠAINOVIĆ** je izabran za predsednika Vlade Srbije.

50. 22. februara 1994, **Nikola ŠAINOVIĆ** je postavljen na mesto potpredsednika Vlade SRJ. Na ovu funkciju bio je ponovo imenovan u tri vlade za redom: 12. juna 1996, 20. marta 1997. i 20. maja 1998. **Slobodan MILOŠEVIĆ** odredio je **Nikolu ŠAINOVIĆ** za svog predstavnika za situaciju na Kosovu.

Nikola ŠAINOVIĆ predsedavao je komisijom za saradnju sa Verifikatorskom misijom OEBS-a na Kosovu i bio je zvanični član delegacije Srbije na mirovnim pregovorima u Rambujeu, u februaru 1999. Tokom svih slučajeva koji se odnose na ovu optužnicu, **Nikola ŠAINOVIĆ** je bio na funkciji potpredsednika Vlade SRJ.

51. General-pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ** rođen je 1. juna 1941. u selu Ravni kod Užica, u današnjoj Srbiji. Godine 1958, završio je školu nižih oficira, a 1964. Vojnu akademiju kopnenih snaga. Godine 1985, **Dragoljub OJDANIĆ** je na Vojnoj Akademiji u školi narodne odbrane, stekao stepen magistra vojnih nauka. Jedno vreme je bio Sekretar Saveza komunista 52. korupsa Jugoslovenske Narodne Armije (JNA), prethodnika 52. korpusa VJ koji sada deluje na Kosovu.

52. Godine 1992. general-pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ** bio je zamenik komandanta 37. korpusa JNA, kasnije VJ, smeštenog u Užicu (Srbija). Promovisan je u čin general-majora 20. aprila 1992. i postao komandant užičkog korpusa. Pod njegovom komandom, užički korpus je bio uključen u vojne akcije u istočnoj Bosni tokom rata u Bosni i Hercegovini. Tokom 1993. i 1994. **Dragoljub OJDANIĆ** bio je načelnik Prve armije SRJ. Zapovednik Prve armije bio je između 1994. i 1996. Godine 1996, postaje zamenik načelnika Generalštaba VJ. 26. novembra 1998, **Slobodan MILOŠEVIĆ** imenovao je **Dragoljuba OJDANIĆA** za načelnika Generalštaba VJ, smenivši na toj funkciji generala Momčila Perišića. Tokom svih slučajeva koji se odnose na ovu optužnicu, general-pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ** je bio na funkciji načelnika Generalštaba VJ.

53. **Vlajko STOJILJKOVIĆ** je rođen u Maloj Krsni, u Srbiji. Diplomirao je pravo na Univerzitetu u Beogradu, a potom je bio zaposlen u opštinskom sudu. Nakon toga, postao je šef Opštinskog sekretarijata unutrašnjih poslova u Požarevcu. **Vlajko STOJILJKOVIĆ** je bio direktor PIK Požarevac, potpredsednik i predsednik Privredne komore Jugoslavije i predsednik Privredne komore Srbije.

54. Aprila 1997, **Vlajko STOJILJKOVIĆ** je postao potpredsednik Vlade Srbije i ministar unutrašnjih poslova Srbije. 24. marta 1998, Skupština Srbije izabrala je novu Vladu, a **Vlajko STOJILJKOVIĆ** je imenovan za ministra unutrašnjih poslova Srbije. Takođe, on je član Glavnog odbora SPS-a. Tokom svih slučajeva koji se odnose na ovu optužnicu, **Vlajko STOJILJKOVIĆ** je bio na funkciji Ministra unutrašnjih poslova Srbije.

NAJVIŠA OVLAŠĆENJA

55. **Slobodan MILOŠEVIĆ** je izabran za predsednika SRJ 15. jula 1997, a na dužnost je stupio 23. jula 1997, i na toj dužnosti se nalazi na dan objavljanja ove optužnice.

56. Kao predsednik SRJ, **Slobodan MILOŠEVIĆ** deluje kao predsednik Vrhovnog saveta odbrane SRJ. Vrhovni savet odbrane se sastoji od predsednika SRJ i predsednika republika članica, Srbije i Crne Gore. Vrhovni savet odbrane odlučuje o Nacionalnim planovima odbrane, donosi odluke koje se tiču VJ. Kao predsednik SRJ, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je imao vlast da "naredi sprovođenje plana nacionalne odbrane" i komanduje Vojskom Jugoslavije u ratu i miru u skladu sa odlukama koje doneše Vrhovni savet odbrane. **Slobodan MILOŠEVIĆ**, kao Vrhovni komandant VJ, ove obaveze sprovodi preko "komandi, naređenja i odluka".

57. Prema Zakonu SRJ o oružanim snagama Jugoslavije, kao Vrhovni komandant VJ, **Slobodan MILOŠEVIĆ** takođe vrši komandnu vlast nad republičkom i saveznom policijom koja je podređena VJ tokom stanja neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja. Stanje neposredne ratne opasnosti proglašeno je 23. marta 1999, a ratno stanje 24. marta 1999.

58. Pored svojih de jure ovlašćenja, **Slobodan MILOŠEVIĆ** sprovodio je i veoma široku de facto kontrolu nad mnogim institucijama bitnim za, ili umešanim u izvršavanje ovde navedenih prestupa. **Slobodan MILOŠEVIĆ** vrši veoma široku de facto kontrolu saveznih institucija za koje je nominalno kometentna Skupština ili Vlada SRJ. **Slobodan MILOŠEVIĆ** takođe vrši de facto kontrolu funkcija i institucija za koje je nominalno kompetentna Srbija ili njene autonomne pokrajine, uključujući i srpske policijske snage. **Slobodan MILOŠEVIĆ** vrši de facto kontrolu brojnih aspekata političkog i ekonomskog života SRJ, posebno medija. Od 1986. do ranih devedesetih **Slobodan MILOŠEVIĆ** je progresivno zadobijao de facto kontrolu nad ovim saveznim, republičkim, pokrajinskim i drugim institucijama. On tu de facto kontrolu vrši i danas.

59. De facto kontrola **Slobodana MILOŠEVIĆA** nad organima Srbije, SFRJ, SRJ i drugim državnim organima je proistekla, delom iz njegovog rukovođenja dvema glavnim političkim strankama koje su vladale u Srbiji od 1986. i SRJ od 1992. Od 1986. do 1990, on je bio predsednik Predsedništva Centralnog komiteta Saveza komunista Srbije, tadašnje vladajuće stranke u Srbiji. Godine 1990, izabran je za predsednika Socijalističke partije Srbije, naslednice Saveza komunista Srbije i Socijalističkog saveza radnog naroda Srbije. SPS je od svog osnivanja glavna vladajuća stranka u Srbiji i SRJ. Tokom perioda na funkciji predsednika Srbije, od 1990. do 1997, i na funkciji predsednika SRJ, od 1997 do sada, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je bio lider SPS-a.

60. Najkasnije od oktobra 1988, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je vršio de facto kontrolu nad vladajućim i vladinim institucijama u Srbiji, uključujući i policijske snage. Najkasnije od oktobra 1988, vršio je de facto kontrolu nad dvema autonomnim pokrajinama Srbije -- Kosovom i Vojvodinom -- i njihovim predstavnicima u saveznim organima SFRJ i FRJ. Najkasnije od oktobra 1988. do sredine 1998, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je takođe vršio de facto kontrolu nad vladajućim i vladinim institucijama u Crnoj Gori, uključujući i njihove predstavnike u svim saveznim organima SFRJ i SRJ.

61. U svim značajnim međunarodnim pregovorima, sastancima i konferencijama od 1989, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je bio prvi sagovornik sa kojim je međunarodna zajednica pregovarala. On je pregovarao o međunarodnim sporazumima koji su nakon toga sprovedeni u Srbiji, SFRJ, SRJ i na drugim teritorijama bivše SFRJ. Između ostalih konferencija i međunarodnih pregovora na kojima je **Slobodan MILOŠEVIĆ** bio glavni predstavnik SFRJ i SRJ su: Haška konferencija 1991; Pregovori u Parizu u martu 1993; Međunarodna konferencija o bivšoj Jugoslaviji u januaru 1993; Pregovori o Vens-Ovenovom mirovnom planu u junu 1994; pregovori o prekidu vatre u Bosni i Hercegovini, 9-14. septembra 1995; pregovori o prestanku NATO bombardovanja u Bosni i Hercegovini, 14-20. septembra 1995; i Dejtonski mirovni pregovori u novembru 1995.

62. Kao predsednik SRJ, Vrhovni komandant VJ i predsednik Vrhovnog saveta odbrane, i shodno svojim de facto ovlašćenjima, **Slobodan MILOŠEVIĆ** je odgovoran za akcije svojih potčinjenih iz VJ i policijskih snaga, kako saveznih tako i republičkih, koje su činile zločine navedene u ovoj optužnici od januara 1999. u pokrajini Kosovo.

63. **Milan MILUTINović** je izabran za predsednika Srbije 21. decembra 1997. i do dana objavljivanja ove optužnice nalazi se na toj funkciji. Kao predsednik Srbije, **Milan MILUTINović** je šef države. On predstavlja Srbiju i sprovodi njene odnose sa stranim državama i međunarodnim organizacijama. On organizuje pripreme za odbranu Srbije.

64. Kao predsednik Srbije **Milan MILUTINović** je član Vrhovnog saveta odbrane SRJ i učestvuje u donošenju odluka koje se odnose na upotrebu VJ.

65. Kao predsednik Srbije **Milan MILUTINović**, zajedno sa Skupštinom, ima ovlašćenja da zatraži izveštaje i od Vlade Srbije, koji se odnose na oblasti pod njenom nadležnošću i od Ministarstva unutrašnjih poslova, koji se odnose na njegove aktivnosti i bezbednosnu situaciju u Srbiji. Kao predsednik Srbije, **Milan MILUTINović** ima ovlašćenja da raspusti Skupštinu, i sa njom i Vladu, "po

predlogu vlade i po opravdanim osnovama," iako ovo ovlašćenje ima samo u miru.

66. Tokom ratnog stanja ili stanja neposredne ratne opasnosti, **Milan MILUTINOVIC**, kao predsednik Srbije, može propisati mere, koje su inače u nadležnosti Skupštine, uključujući i donošenje zakona; ove mere mogu uključivati i rekonstrukciju Vlade i njenih ministara, kao i ograničavanje određenih prava i sloboda.

67. Pored svojih de jure ovlašćenja, **Milan MILUTINOVIC** je vršio široku de facto kontrolu nad brojnim institucijama, bitnim za, ili umešanim u izvršavanje ovde navedenih prestupa. **Milan MILUTINOVIC** vrši de facto uticaj ili kontrolu nad funkcijama i institucijama, koje su nominalno u nadležnosti Vlade i Skupštine Srbije i njenih autonomnih pokrajina, uključujući i sprske policijske snage.

68. U značajnim međunarodnim pregovorima, sastancima i konferencijama od 1995, **Milan MILUTINOVIC** je bio jedan od glavnih sagovornika sa kojima je međunarodna zajednica pregovarala. Između ostalih, konferencije i međunarodni pregovori na kojima je **Milan MILUTINOVIC** bio jedan od glavnih predstavnika SRJ su: preliminarni dogovori za prekid vatre u Bosni i Hercegovini, 15-21. avgusta 1995; Sastanak u Ženevi povodom prekida vatre u Bosni, 7. septembra 1995; dalji pregovori o prekidu vatre u Bosni i Hercegovini, 9-14. septembra 1995; pregovori o prekidu NATO bombardovanja u Bosni i Hercegovini, 14-20 septembra 1995; sastanak balkanskih ministara inostranih poslova u Njujorku, 26. septembra 1995; i Dejtonski mirovni pregovori u novembru 1995. **Milan MILUTINOVIC** je takođe bio prisutan na pregovorima u Rambujeu u februaru 1999.

69. Kao predsednik Srbije i član Vrhovnog saveta odbrane, i shodno svojim de facto ovlašćenjima, **Milan MILUTINOVIC** je odgovoran za akcije svojih potčinjenih iz VJ i policijskih snaga, koje su činile zločine navedene u ovoj optužnici od januara 1999. u pokrajini Kosovo.

70. General-pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ** je postavljen za načelnika Generalštaba VJ 26. novembra 1999. Kao načelnik Generalštaba VJ, general-pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ** komanduje, naređuje, daje instrukcije, reguliše i na druge načine upravlja Vojskom Jugoslavije, u skladu sa aktima izdatim od strane predsednika SRJ, a saglasno potrebama da bi se komandovalo Vojskom Jugoslavije.

71. Kao načelnik Generalštaba VJ, general-pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ** utvrđuje organizaciju, plan razvoja i obrazovanje komandi, jedinica i institucija

VJ, u skladu sa prirodom i potrebama VJ i saglasno sa aktima donetim od strane predsednika SRJ.

72. Na osnovu svojih ovlašćenja, general-pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ** takođe određuje plan za regrutaciju i popunjavanje praznina u VJ kao i raspoređivanje regruta; izdaje propise o vojnim vežbama VJ; određuje obrazovni plan i vežbe za usavršavanje profesionalnih i oficira iz rezervnog sastava vojske; i obavlja druge zadatke utvrđene zakonom.

73. Kao načelnik Generalštaba VJ, general-pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ** -- ili drugi oficiri koje on ovlasti -- imenuje više oficire, niže oficire i vojnike, unapređuje niže oficire, rezervne oficire i oficire u više činove, do čina pukovnika. Dodatno, general-pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ** imenuje predsednika, sudske, tužioce i njihove zamenike i sekretare, za službu u vojnim disciplinskim sudovima.

74. General-pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ** sprovodi pripreme za regrutovanje građana i mobilizaciju VJ; sarađuje sa Ministarstvima unutrašnjih poslova SRJ i Srbije i Ministarstvom odbrane SRJ u mobilizaciji organa i jedinica Ministarstava unutrašnjih poslova; nadgleda i predlaže mere za ispravljanje problema, i informiše Vladu SRJ i Vrhovni savet odbrane o sprovođenju gorepomenute mobilizacije.

75. Kao načelnik Generalštaba VJ, general-pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ** je odgovoran za akcije svojih potčinjenih u VJ i akcije svih saveznih i republičkih policijskih snaga, koje su potčinjene VJ, a koje su činile zločine od januara 1999. u pokrajini Kosovo.

76. **Vlajko STOJILJKOVIĆ** je imenovan za Ministra unutrašnjih poslova Srbije 24. marta 1998. Kao šef ministarstva Vlade Srbije, **Vlajko STOJILJKOVIĆ** je odgovoran za sprovođenje zakona, uredbi i opštih akata koje proglaši Skupština, Vlada ili predsednik Srbije.

77. Kao Ministar unutrašnjih poslova Srbije, **Vlajko STOJILJKOVIĆ** upravlja radom Ministarstva unutrašnjih poslova i njegovog osoblja. On određuje strukturu, mandat i nadgleda operacije organizacionih jedinica u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova. On ima ovlašćenja da poziva pripadnike rezervnog sastava Ministarstva unutrašnjih poslova da izvršavaju obaveze tokom mira i da sprečava aktivnosti koje prete bezbednosti Srbije. Naredjenja koje on i viši oficiri Ministarstva unutrašnjih poslova izdaju osoblju Ministarstva unutrašnjih poslova su obavezujući osim u slučaju da predstavljaju krivično delo.

78. Kao Ministar unutrašnjih poslova Srbije, **Vlajko STOJILJKOVIĆ** ima ovlašćenja da nadgleda odluke i delovanja predstavnika Ministarstva. On razmatra žalbe na odluke donešene od strane prvostepenog organa od strane šefa organizacione jedinice Ministarstva unutrašnjih poslova. Štaviše, on je ovlašćen da rešava žalbe koje podnose pojedinci, koje policija uhapsi.

79. Ovlašćenja **Vlajka STOJILJKOVIĆA**, kao Ministra unutrašnjih poslova Srbije tokom ratnog stanja proširena su na premeštanje zaposlenih u Ministarstvu na različite dužnosti u Ministarstvu, onoliko dugo koliko je potrebno.

80. Kao Ministar unutrašnjih poslova Srbije, **Vlajko STOJILJKOVIĆ** je odgovoran za obezbeđivanje održanja zakona i reda u Srbiji. Kao Ministar unutrašnjih poslova, on je odgovoran za akcije svojih potčinjenih u policijskim snagama Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije koji su činili zločine od januara 1999. u pokrajini Kosovo.

OPŠTE TVRDNJE

81. Tokom čitavog vremena na koje se odnosi ova optužnica, stanje oružanog sukoba je postojalo na Kosovu u SRJ.

82. Sva počinjena dela i propusti, okarakterisani kao zločini protiv čovečnosti bila su deo širokog ili sistematskog napada na albansko civilno stanovništvo na Kosovu u SRJ.

83. Svaki od optuženih je pojedinačno odgovoran za zločine za koje se tereti u ovoj optužnici, u skladu sa Članom 7(1) Statuta Tribunal-a. Individualna krivična odgovornost uključuje vršenje, planiranje, podsticanje, naređivanje ili pomaganje i podsticanje u planiranju, pripremi ili izvršenju bilo kog zločina iz Članova 2 - 5 Statuta Tribunal-a.

84. U meri u kojoj ima ovlašćenja ili kontrolu nad jedinicama VJ ili policije, drugim jedinicama ili pojedincima podređenim komandi VJ na Kosovu, **Slobodan MILOŠEVIĆ**, kao predsednik SRJ, Vrhovni komandant VJ i predsednik Vrhovnog saveta odbrane, je takođe, ili alternativno, krivično odgovoran za dela svojih potčinjenih, uključujući pripadnike VJ i gorepomenute zaposlene u Ministarstvu unutrašnjih poslova SRJ i Srbije, u skladu sa Članom 7(3) Statuta Tribunal-a.

85. U meri u kojoj ima ovlašćenja ili kontrolu nad jedinicama policije Ministarstva unutrašnjih poslova, Vojske Jugoslavije ili policijskim i drugim jedinicama ili pojedincima potčinenim komandi VJ na Kosovu, **Milan**

MILUTINović, kao predsednik Srbije i član Vrhovnog saveta odbrane, je takođe, ili alternativno, krivično odgovoran za dela svojih potčinjenih, uključujući i gorepomenute zaposlene u Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije, u skladu sa Članom 7(3) Statuta Tribunal-a.

86. U meri u kojoj ima ovlašćenja ili kontrolu nad jedinicama VJ, policije, drugim jedinicama ili pojedincima potčinjenim komandi VJ na Kosovu, general-pukovnik **Dragoljub OJDANIĆ**, kao načelnik Generalštaba VJ, je takođe, ili alternativno, krivično odgovoran za dela svojih potčinjenih, uključujući i gorepomenute zaposlene u Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije i SRJ, u skladu sa Članom 7(3) Statuta Tribunal-a.

87. U meri u kojoj ima ovlašćenja ili kontrolu nad zaposlenima u Ministarstvu unutrašnjih poslova, uključujući i druge redovne ili rezervne jedinice policije, **Vlajko STOJILJKOVIĆ**, kao Ministar unutrašnjih poslova Srbije, je takođe, ili alternativno, krivično odgovoran za dela svojih potčinjenih, uključujući i zaposlene u Ministarstvu unutrašnjih poslova Srbije, u skladu sa Članom 7(3) Statuta Tribunal-a.

88. Nadređeni je odgovoran za dela svojih podređenih ukoliko je znao ili je imao mogućnosti da zna da će podređeni učiniti zločin ili ga je učinio, a nadređeni je propustio da preduzme neophodne i razumne mere da spreči takva dela ili zbog njih kazni učinioce.

89. Opšte tvrdnje sadržane u paragrafima 81 do 88 su ponovo izložene i unete u svaku od dolenavedenih optužbi:

**OPTUŽBE
TAČKE 1 - 4
ZLOČINI PROTIV ČOVEČNOSTI
KRŠENJE ZAKONA I OBIČAJA RATA**

90. Počevši od januara 1999. do dana objavljivanja ove optužnice, **Slobodan MILOŠEVIĆ**, **Milan MILUTINović**, **Nikola ŠAINOVIĆ**, **Dragoljub OJDANIĆ** i **Vlajko STOJILJKOVIĆ** su planirali, podsticali, naređivali, činili ili na bilo koji drugi način pomagali i podsticali kampanju terora i nasilja uperenu protiv albanskog civilnog stanovništva koje živi na Kosovu u SRJ.

91. Kampanja terora i nasilja uperenog protiv albanskog stanovništva je vršeno snagama SRJ i Srbije koje su delovale pod vođstvom, sa ohrabrenjem ili sa podrškom **Slobodana MILOŠEVIĆA**, **Milana MILUTINOVIĆA**, **Nikole ŠAINOVIĆA**, **Dragoljuba OJDANIĆA** i **Vlajka STOJILJKOVIĆA**. Operacije u kojima su meta bili kosovski albanci su sproveđene sa ciljem

uklanjanja velikog dela kosovskih Albanaca sa Kosova sa namerom da se obezbedi trajna Srpska kontrola nad pokrajinom. Da bi postigle ovaj cilj, snage SRJ i Srbije, delujući zajedno, učestvovale su u dobro planiranim i koordiniranim operacijama, kao što je opisano u dolenavedenim paragrafima 92 do 98.

92. Snage SRJ i Srbije su sistematski, nasilno isterale i raselile stotine hiljada kosovskih albanaca iz njihovih domova širom cele pokrajine Kosovo. Da bi olakšale ova proterivanja i raseljavanja, snage SRJ i Srbije su namerno stvarale atmosferu straha i ugnjetavanja upotrebom sile, pretnjama silom ili nasilnim postupcima.

93. Po celom Kosovu, snage SRJ i Srbije su pljačkale i plenile ličnu i poslovnu imovinu kosovskih Albanaca koje su proterivale iz domova. Policajci, vojnici i vojni oficiri su koristili pretraživanja, pretnju silom i nasilje radi pljačkanja novca i vrednosti kosovskih Albanaca, a vlasti na graničnim prelazima SRJ su sistematski otimale lična vozila i drugu imovinu od kosovskih Albanaca koji su deportovani iz pokrajine.

94. Širom Kosova, snage SRJ i Srbije su bile umešane u sistematsku kampanju uništavanja imovine u svojini kosovskih Albanaca civila. Ovo je vršeno obimnim granatiranjem gradova i sela; spaljivanjem kuća, farmi i poslovnih objekata; i uništavanjem lične imovine. Kao rezultat ovih organizovanih akcija, sela, gradovi i cele regije su postale nenastanljive za kosovske Albance.

95. Širom Kosova, snage SRJ i Srbije su mučile, ponižavale i degradirale kosovske Albance fizički i verbalno. Policajci, vojnici i vojni oficiri su uporno izlagali kosovske Albance uvredama, rasnom ruženju, ponižavajućim postupcima, batinjanju i drugim oblicima fizičkog maltretiranja zasnovanim na rasnoj, verskoj i političkoj osnovi.

96. Širom Kosova, snage SRJ i Srbije su sistematski otimale i uništavale lične dokumente i vozačke dozvole koje su pripadale kosovskim Albancima. Kako su bili isterani iz svojih domova i upućivani ka granicama Kosova, od kosovskih Albanaca je traženo da predaju svoje lične dokumente na određenim punktovima na putu do graničnih prelaza i na graničnim prelazima u Albaniju i Makedoniju. Ove akcije su sprovedene sa namerom da se unište svi podaci o prisustvu deportovanih kosovskih Albanaca na Kosovu i da im se onemogući povratak kućama.

97. Počevši od 1. januara 1999, do dana objavljivanja ove optužnice, snage SRJ i Srbije, delujući po uputstvima, sa ohrabrvanjem ili podrškom od strane **Slobodana MILOŠEVIĆA, Milana MILUTINOVIĆA, Nikole ŠAINOVIĆA, Dragoljuba OJDANIĆA i Vlajka STOJILJKOVIĆA** počinile

su dela izložena u paragrafima 92 do 96, koja su rezultirala u nasilnoj deportaciji približno 740,000 kosovskih Albanaca civila. Ove akcije bile su sprovedene u svim delovima Kosova, a ti načini i metodi korišćeni su širom pokrajine, uključujući i sledeće opštine:

- a. Đakovica/Gjakovë: 2. aprila 1999, snage SRJ i Srbije počele su da primoravaju stanovnike grada Djakovica/Gjakovë da napuste grad. Snage SRJ i Srbije su se raširile po gradu i idući od kuće do kuće naređivale su kosovskim Albancima da napuste svoje domove. U nekim slučajevima, ljudi su ubijani, a većini je prećeno smrću. Mnoge kuće i prodavnice koje su pripadale kosovskim Albancima su zapaljene, dok su one koje su pripadale Srbima zaštićene. U periodu od 2. do 4. aprila 1999, hiljade kosovskih Albanaca koji žive u Djakovici/Gjakovë i susednim selima pridružili su se velikom konvoju, pešice ili vozeći se u kolima, kamionima i traktorima, i pomerili se prema granici sa Albanijom. Snage SRJ i Srbije uputile su te izbelice ka unapred utvrđenim trasama, a na policijskim punktovima uz put, većini kosovskih Albanaca oduzeti su lični dokumenti i registarske tablice. U nekim slučajevima kamioni Jugoslovenske vojske su korišćeni za transport lica ka granici sa Albanijom.
- b. Gnjilane/Gjilan: Snage SRJ i Srbije ušle su u mesto Prilepnicë/Përlepnicë oko 6. aprila 1999, i naredile stanovnicima da odu, govoreći da će grad biti miniran sledećeg dana. Građani su otišli, pokušavajući da pređu u drugo selo, ali su vraćeni od strane policije. 13. aprila 1999, stanovnici Prilepnice/Përlepnicë su ponovo obavešteni da mesto mora biti evakuisano do sledećeg dana. Sledećeg jutra, albansko stanovništvo otišlo je u konvoju od približno 500 vozila i uputilo se ka makedonskoj granici. Ubrzo nakon što su stanovnici otišli, kuće u Prilepnicë/Përlepnicë su zapaljene. Kosovski Albanci iz drugih sela u opštini Gnjilane/Gjilan su takođe isterani iz svojih domova i primorani da se pridruže drugom konvoju koji se kretao ka makedonskoj granici. Usput, neki muškarci su izvođeni iz konvoja i ubijani pored puta. Kada bi kosovski Albanci stigli do granice, njihovi lični dokumenti su konfiskovani.
- c. Kosovska Mitrovica/Mitrovicë: Krajam marta 1999, snage SRJ i Srbije počele su da se sistematski kreću po Kosovskoj Mitrovici/Mitrovicë. Ulazili su u domove kosovskih Albanaca i naređivali ukućanima da momentalno napuste svoju kuću i odu na autobusku stanicu. Neke kuće su zapaljene što je primoralo njihove stanovnike da pobegnu u druge delove grada. Više od dve nedelje snage SRJ i Srbije su nastavljale sa progonom kosovskih Albanaca koji su živeli u gradu. Tokom ovog perioda, imovina kosovskih Albanaca je uništavana, a kosovskim Albancima su oduzimani novac, vozila i druge vrednosti. Na sličan način to se ponovilo i u drugim selima opštine Kosovska Mitrovica/Mitrovicë, gde su kosovski Albanci primoravani da napuste svoje kuće, što je praćeno uništavanjem njihovih sela od strane snaga SRJ i Srbije. Albansko stanovništvo ove opštine bilo

je primorano da se pridruži konvojima koji su se kretali ka albanskoj granici. Na putu do granice, srpski vojnici, policajci i vojni oficiri otimali su im vrednosti i oduzimali njihove lične dokumente.

d. Orahovac/Rahovec: 25. marta 1999, ujutro, snage SRJ i Srbije opkolile su selo Celine tenkovima i oklopnim vozilima. Nakon granatiranja sela, trupe su ušle u selo i sistematski pljačkale i plenile sve vrednosti iz kuća. Većina kosovskih Albanaca iz tih sela je izbegla u okolne šume pre nego što su vojska i policija stigle. 28. marta, jedan broj srpskih policajaca primorao je hiljade ljudi koji su se krili u šumi da izadu. Posle sprovođenja civila do obližnjeg sela, muškarci su odvojeni od žena, batinani, opljačkani, a svi njihovi lični dokumenti su im oduzeti. Muškarci su potom sprovedeni u Prizren i na kraju primorani da odu ka albanskoj granici.

25. marta 1999, velika grupa kosovskih Albanaca otišla je na planinu pored sela Nagafc, takođe u opštini Orahovac/Rahovec, u potrazi za skloništem od napada na obližnja sela. Snage SRJ i Srbije su ih opkolile i sledećeg dana naredile grupi od 8000 ljudi, koja je pronašla sklonište na planini da napusti sklonište. Kosovski Albanci su bili primorani da odu u obližnju školu, a potom su nasilno raseljeni u okolna sela. Posle tri ili četiri dana, snage SRJ i Srbije ušle su u sela, idući od kuće do kuće, naređujući ljudima da odu. Na kraju, su ih nasilno vratili u kuće sa naredbom da ne idu. Oni koji nisu stali u kuće su primorani da ostanu u kolima i traktorima parkiranim u blizini. 2. aprila 1999, snage SRJ i Srbije su započele granatiranje sela, ubijajući veliki broj ljudi koji su spavali u traktorima i kolima. Oni koji su preživeli upućivali su se ka albanskoj granici. Prolazeći kroz druga sela kosovskih Albanaca, koja su bila uništena, bili su izloženi podsmehu srpskih vojnika. Kada su stigli na granicu svi lični dokumenti su im oduzeti.

e. Peć/Pejë: 27. i 28. marta 1999, u Peći/Pejë, snage SRJ i Srbije su isle od kuće do kuće i primoravale kosovske Albance da odu. Neke kuće su zapaljene, a veliki broj ljudi je ustreljen. Vojnici i policajci koji su bili stacionirani duž svake ulice kojom su kosovski Albanci sprovedeni ka centru grada. Kada bi stigli do centra, oni koji nisu imali automobile ili vozila su primoravani da uđu u autobuse i kamione i odvoženi su do Prizrena. Izvan Prizrena, kosovski Albanci su primoravani da izadu iz autobusa i hodaju približno 40 kilometara do albanske granice, gde im je naređeno da svoje lične dokumente predaju srpskim policajcima.

f. Priština/Prishtinë: Oko 1. aprila 1999, srpska policija ulazila je u domove kosovskih Albanaca u Prištini/Prishtinë i primoravala ukućane da odu istog minuta. Duž puta ovih nasilnih proterivanja, jedan broj ljudi je ubijen. Mnogi od proteranih su odlazili direktno na železničku stanicu, dok su drugi zatražili sklonište u susedstvu. Stotine etničkih Albanaca, sprovedeni od strane srpske

policije na svim raskrsnicama, sakupile su se na železničkoj stanici i potom su smeštani u pretrpane vozove ili autobuse posle dugog čekanja bez obezbeđene hrane i vode. Oni koji su bili smešteni na voz, odvoženi su do General Jankovića, sela blizu makednoske granice. Tokom vožnje mnogima su oduzimani lični dokumenti. Nakon izlaska iz voza, srpski policajci su govorili kosovskim Albancima da u kolonama idu ka Makedoniji jer je okolna zemlja bila minirana. Oni koji su pokušali da se sakriju u Prištini su nekoliko dana kasnije proterani na sličan način.

Tokom istog perioda, snage SRJ i Srbije su ušle u sela prištinske opštine gde su pretukli i ubili mnogo kosovskih Albanaca, opljačkale njihov novac, zaplenile njihovu imovinu i spalile njihove domove. Mnogi seljaci su kamionima preveženi u Glogovac u opštini Lipljan/Lipjan. Odatle su vozom transportovani do General Jankovića i peške do makedonske granice. Ostalima, koji su stigli do Uroševca/Ferizaja, srpska policija je naredila da vozom odu do General Jankovića, odakle su pešice prelazili preko granice u Makedoniju.

g. Prizren: 25. marta 1999, selo Pirana su opkolile snage SRJ i Srbije, tenkovi i različita vojna vozila. Selo je granatirano i mnogi stanovnici su ubijeni. Posle toga, policija je ušla u selo i spalila kuće Kosovskih Albanaca. Posle napada, ostali seljaci su napustili Piranu i otišli u okolna sela. Neki kosovski Albanci koji su bežali ka Srbici su ubijeni ili ranjeni snajperskom vatrom. Srpske snage su potom započele ofanzivu u regionu Srbice i granatirale sela Reti e Utlet, Reti i Randobrava. Kosovski Albanci iz tih sela su primorani da napuste svoje kuće i poslati ka albanskoj granici. Od 28. marta 1999, u gradu Prizrenu, srpski policajci su išli od kuće do kuće, naređujući kosovskim Albancima da odu. Oni su bili primorani da se pridruže konvojima vozila i ljudi koji su peške išli ka albanskoj granici. Na granici su im sprski policajci oduzimali sve lične dokumente.

h. Srbica/Skenderaj: Oko 25. marta 1999, sela Vojnik, Lecina, Kladernica, Turiqevc Broje i Izbica su uništena granatiranjem i spaljivanjem. Grupa od približno 4,500 kosovskih Albanaca iz ovih sela okupljena je u blizini sela Izbica gde su im pripadnici snaga SRJ i Srbije tražili novac i odvajali muškarce od žena i dece. Veliki broj muškaraca je potom ubijen. Preživele žene i deca su pomereni kao grupa prema Vojniku i odatle ka albanskoj granici.

i. Suva Reka/Suharekë: 25. marta 1999, snage SRJ i Srbije opkolile su Suvu Reku/Suharekë. Tokom sledećih dana, policajci su išli od kuće do kuće, preteći kosovskim Albancima i odvodeći mnoge ljude sa uperenim pištoljima. Žene, decu i starije su odvodili policajci, a potom su snage SRJ i Srbije ubile mnoge muškarce. Kosovski Albanci su potom prisiljeni da izbegnu, u kamionima, traktorima i prikolicama prema granici sa Albanijom. Dok su prelazili granicu, oduzeti su im svi dokumenti i novac.

31. marta 1999, približno 80,000 kosovskih Albanaca raseljenih iz sela opštine Suva Reka/Suharekë okupili su se blizu Beljanice. Sledećeg dana snage SRJ i Srbije granatirale su Beljanicu, prisiljavajući raseljena lica da izbegnu ka albanskoj granici. Pre nego što bi prešli granicu oduzeti su im lični dokumenti.

j. Uroševac/Ferizaj: Između 4. i 14. aprila 1999, snage SRJ i Srbije granatirale su sela Softaj, Rahovica, Zltara, Pojatišta, Komogleva i Sojevo i ubile mnoge stanovnike. Posle granatiranja, policijska i vojna vozila ušla su u selo i naredila stanovnicima da odu. Nakon što su seljaci napustili svoje domove, vojnici i policajci su zapalili kuće. Raseljeni seljaci su se priključili konvoju ka makedonskoj granici. Na granici su im oduzeti svi dokumenti.

98. Počevši od 1. januara 1999, do dana objavljivanja ove optužnice, snage SRJ i Srbije, koje su delovale pod upravom, uz ohrabrvanje ili sa podrškom **Slobodana MILOŠEVIĆA, Milana MILUTINOVIĆA, Nikole ŠAINOVIĆA, Dragoljuba OJDANIĆA i Vlajka STOJILJKOVIĆA** ubile su stotine kosovskih civila albanske nacionalnosti. Ova ubistva su se dešavala sistematski i naširoko u celoj pokrajini Kosovo i oterla u smrt mnoge ljude, žene i decu. Između ostalih slučajeva masovna ubistava desila su se:

a. Oko 15. januara 1999, u ranim jutarnjim časovima, snage SRJ i Srbije napale su selo Račak (opština štimalje/Shtime). Nakon granatiranja od strane jedinica VJ, srpska policija ušla je u selo kasnije tog jutra i počela da sprovodi pretres od kuće do kuće. Seljaci, koji su nameravali da pobegnu od srpskih snaga, ubijani su po celom selu. Grupa od približno 25 ljudi nameravala je da se sakrije u zgradama, ali ih je srpska policija otkrila. Oni su pretučeni i potom prebačeni na obližnje brdo gde su ih policajci gađali i ubili. Snage SRJ i Srbije ubile su ukupno približno 45 kosovskih Albanaca u i oko Račka. (Spisak ubijenih osoba koje su identifikovane priložen je u Dodatku A ove optužnice.)

b. Oko 25. marta 1999, snage SRJ i Srbije napale su selo Bela Crkva (opština Orahovac/Rahovec). Mnogi stanovnici Bele Crkve pobegli su van sela i pronašli sklonište u koritu isušene reke, ispod železničkog mosta. Kada se još seljaka približilo mostu srpska policijska patrola je otvorila vatru na njih i ubila 12 ljudi uključujući i 10 žena i dece. Policija je potom naredila preostalim seljacima da izadu iz korita reke, nakon čega su muškarci odvajani od žena i male dece. Policija je naredila muškarcima da se skinu i potom je sistematski opljačkala sve njihove vrednosti. Ženama i deci je naređeno da odu. Seoski lekar je pokušao da razgovara sa komandirom policije, ali je pucnjem ubijen, kako i njegov nećak. Ostalim muškarcima je potom naređeno da se vrati u korito reke. Nakon što su poslušali naređenje policija je otvorila vatru na muškarce, ubivši pritom približno

65 kosovskih Albanaca. (Spisak ubijenih osoba koje su identifikovane priložen je u Dodatku B ove optužnice.)

c. Oko 25. marta 1999, sela Velika Kruša i Mala Kruša/ Kruše e Mahde i Kruhe e Vogel (opština Orahovac/Rahovec) su napale snage SRJ i Srbije. Stanovnici ovih sela su izbegli u šumsku oblast u blizini Velike Kruše/Krushe e Mahde, odakle su mogli da posmatraju kako policija sistematski pljačka i potom spaljuje njihove kuće. Oko 26. marta 1999, ujutro, srpska policija pronašla je seljake u šumi. Policija je naredila ženama i manjoj deci da napuste to područje i odu u Albaniju. Potom je pretražila muškarce i dečake i oduzela im dokumente, nakon čega su sprovedeni u nenaseljenu kuću između šume i Male Kruše/Krushe e Vogel. Kada su muškarci i dečaci smešteni u kuću, srpski policajci su otvorili vatu na njih. Posle nekoliko minuta pucnjave, policija je poslagala seno preko muškaraca i dečaka i zapalila vatu u nameri da spali tela. Srpska policija je pucanjem i spaljivanjem ubila približno 105 kosovskih muškaraca i dečaka albanske nacionalnosti. (Spisak ubijenih osoba koje su identifikovane priložen je u Dodatku C ove optužnice.)

d. Oko 26. marta 1999, uveče, u Đakovici/Gjakovë, srpski naoružani napadači došli su u kuću u ulici Ymera Grezde. Žene i deca iz kuće odvojeni su od muškaraca i naređeno im je da odu na gornji sprat. Srpski naoružani napadači su potom ubili 6 muškaraca, kosovskih Albanaca, koji su bili u kući. (Spisak ubijenih osoba priložen je u Dodatku D ove optužnice.)

e. Oko 27. marta 1999, u jutarnjim časovima, snage SRJ i Srbije napale su selo Crkolež/Padalishte (opština Istok/Istog). Kada su snage ušle u selo, pucale su na kuće i na seljake koji su pokušali da pobegnu. Osam članova porodice Beke IMERAJA su prisiljeni da napuste svoju kuću i ubijeni su u dvorištu. Ostali stanovnici Crkoleža/Padalishta su ubijeni u njihovim kućama i u rečnom koritu blizu sela. Snage SRJ i Srbije su ubile približno 20 kosovskih Albanaca iz Crkoleža/Padalishta. (Spisak ubijenih osoba koje su identifikovane priložen je u Dodatku E ove optužnice.)

f. Oko 27. marta 1999, snage SRJ i Republike Srbije napale su selo Izbica (opština Srbica/Skenderaj). Nekoliko hiljada stanovnika sela pobeglo je na livadu u blizini sela. Oko 28. marta 1999, snage SRJ i Srbije opkolile su seljake i potom im se približile, tražeći novac. Nakon što su im pokrali vrednosti, vojnici i policajci su odvojili muškarce od žena i dece. Muškarci su potom podeljeni u dve grupe od kojih je jedna poslata na obližnje brdo, a druga u obližnje rečno korito. Snage SRJ i Srbije su potom pucale na obe grupe i ubile približno 130 muškaraca albanske nacionalnosti. (Spisak ubijenih osoba koje su identifikovane priložen je u Dodatku F ove optužnice.)

g. Oko 2 aprila 1999, u ranim jutarnjim časovima, srpska policija započela je operacije u Qerimu (Đakovica/Gjakovë). Tokom nekoliko časova, srpska policija nasilno je ulazla u kuće kosovskih Albanaca u okrugu Qerim, ubijala stanare i palila kuće. U podrumu kuće u ulici Miloša Gilića, srpska policija ubila je 20 stanara i potom zapalila kuću. Na taj način srpska policija ustrelila je ili zapalila 20 kosovskih Albanaca, od kojih su 19 bili žene i deca.(Spisak ubijenih osoba koje su identifikovane priložen je u Dodatku G ove optužnice.)

99. Počevši od 1. januara 1999, do dana objavljuvanja ove optužnice, snage SRJ i Srbije, koje su delovale pod upravom, uz ohrabrvanje ili sa podrškom **Slobodana MILOŠEVIĆA, Milana MILUTINOVICA, Nikole ŠAINOVIĆA, Dragoljuba OJDANIĆA i Vlajka STOJILJKOVIĆA**, primenjivale su sredstva i metode navedene u paragrafima 92 do 98 u sprovodenju kampanje proganjanja civilnog stanovništva Albanskog porekla sa Kosova, zasnovanog na političkim, verskim i religioznim osnovama.

100. Ovim akcijama **Slobodan MILOŠEVIĆ, Milan MILUTINOVIC, Nikola ŠAINOVIĆ, Dragoljub OJDANIĆ, and Vlajko STOJILJKOVIĆ** su planirali, podsticali, naređivali, vršili ili na drugi način pomogli i podržavali planiranje, pripremu i izvršenje:

TAČKA 1 (Proterivanje)

Tačka 1: Proterivanje, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članu 5(d) Statuta Tribunala.

TAČKA 2 (Ubistvo)

Tačka 2: Ubistvo, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažnjiv po članu 5(a) Statuta Tribunala.

TAČKA 3 (Ubistvo)

Tačka 3: Ubistvo, **KRŠENJE ZAKONA ILI OBIČAJA RATA**, kažnjivo po članu 3 Statuta Tribunala poznato pod Članom 3(1)(a) (ubistvo) Ženevske konvencije.

TAČKA 4 (Progon)

Tačka 4: Progon na političkoj, rasnoj ili verskoj osnovi, **ZLOČIN PROTIV ČOVEČNOSTI**, kažniv po Članu 5(h) Statuta Tribunala.

Luz Arbur
Tužilac

22. maja 1999.
Hag, Holandija

Dodatak A
Identifikovane osobe ubijene u Račaku - 15. januara 1999.

<u>Ime</u>	<u>Približna starost</u>	<u>Pol</u>
ASLLANI, Lute	30	Ženski
AZEMI, Banush		Muški
BAJRAMI, Ragip	34	Muški
BEQIRI, Halim	13	Muški
BEQIRI, Rizah	49	Muški
BEQIRI, Zenel	20	Muški
BILALLI, Lutfi		Muški
EMINI, Ajet		Muški
HAJRIZI, Bujar		Muški
HAJRIZI, Myfail	33	Muški
HALILI, Skender		Muški
HYSENAJ, Haqif		Muški
IBRAHIMI, Hajriz		Muški
IMERI, Hakip		Muški
IMERI, Murtez		Muški
IMERI, Nazmi		Muški
ISMALJI, Meha		Muški
ISMALJI, Muhamet		Muški
JAKUPI, Ahmet		Muški
JAKUPI, Esref	40	Muški
JAKUPI, Hajriz		Muški
JAKUPI, Mehmet		Muški
JAKUPI, Xhelal		Muški
JASHARI, Jasher	24	Muški
JASHARI, Raif	20	Muški
JASHARI, Shukri	18	Muški
LIMANI, Fatmir	35	Muški
LIMANI, Nexhat	19	Muški
LIMANI, Salif	23	Muški

MEHMETI, Bajram		Muški
MEHMETI, Hanumshah		Ženski
METUSHI, Arif		Muški
METUSHI, Haki	70	Muški
MUSTAFA, Ahmet		Muški
MUSTAFA, Aslani	34	Muški
MUSTAFA, Muhamet	21	Muški
OSMANI, Sadiq	35	Muški
SALIHU, Jashar	25	Muški
SALIHU, Shukri	18	Muški
SHABANI, Bajrush	22	Muški
SMAJLAI, Ahmet	60	Muški
SYLA, Sheremet		Muški
SYLA, Shykeri		Muški
XHELADINI, Bajram		Muški
ZYMERI, Njazi		Muški

Dodatak B
Identifikovane osobe ubijene u Beloj Crkvi - 25. marta 1999.

<u>Ime</u>	<u>Približna starost</u>	<u>Pol</u>
BEGAJ, Abdullah	25	Muški
BERISHA, Murat	60	Muški
GASHI, Fadil	46	Muški
MORINA, Musa	65	Muški
POPAJ, Abdullah	18	Muški
POPAJ, Agon	14	Muški
POPAJ, Alban	21	Muški
POPAJ, Bedrush	47	Muški
POPAJ, Belul	14	Muški
POPAJ, Ethem	46	Muški
POPAJ, Hazer	77	Muški
POPAJ, Hyshi	37	Muški
POPAJ, Irfan	41	Muški
POPAJ, Isuf	76	Muški
POPAJ, Kreshnik	18	Muški
POPAJ, Lindrit	18	Muški
POPAJ, Mehmet	46	Muški
POPAJ, Mersel	53	Muški
POPAJ, Nazmi	45	Muški

POPAJ, Nisim	35	Muški
POPAJ, Rrustem		Muški
POPAJ, Sahid	40	Muški
POPAJ, Sedat	47	Muški
POPAJ, Shendet	17	Muški
POPAJ, Vehap	58	Muški
POPAJ, Xhavit	32	Muški
SPAHIU, I/N (ime oca: Xhemal)		Ženski
SPAHIU, I/N (ime oca: Xhemal)		Ženski
SPAHIU, I/N (ime oca: Xhemal)		Ženski
SPAHIU, I/N (ime oca: Xhemal)		Ženski
SPAHIU, I/N (ime muža: Xhemal)		Ženski
SPAHIU, Xhemal		Muški
ZHUNIQI, Abein	37	Muški
ZHUNIQI, Agim	51	Muški
ZHUNIQI, Bajram	51	Muški
ZHUNIQI, Biladh	67	Muški
ZHUNIQI, Clirim	40	Muški
ZHUNIQI, Dardan	6	Muški
ZHUNIQI, Dardane	8	Ženski
ZHUNIQI, Destan	68	Muški
ZHUNIQI, Eshref	55	Muški
ZHUNIQI, Fatos	42	Muški
ZHUNIQI, I/N	4	Muški
ZHUNIQI, I/N (ime muža: Clirim)		Ženski
ZHUNIQI, I/N (ime oca: Fatos)	16	Muški
ZHUNIQI, Hysni	70	Muški
ZHUNIQI, Ibrahim	68	Muški
ZHUNIQI, Kasim	33	Muški
ZHUNIQI, Medi	55	Muški
ZHUNIQI, Muhammet	70	Muški
ZHUNIQI, Muharrem	30	Muški
ZHUNIQI, Qamil	77	Muški
ZHUNIQI, Qemal	59	Muški
ZHUNIQI, Reshit	32	Muški
ZHUNIQI, Shemsi	52	Muški

Dodatak C
Identifikovane osobe ubijene u Velikoj Kruši/Krushe e Mahde – Maloj Kruši/Krushe e Vogel - 26. marta 1999.

<u>Ime</u>	<u>Približna starost</u>	<u>Pol</u>
ASLLANI, Adem	68	Muški
ASLLANI, Asim	34	Muški
ASLLANI, Feim	30	Muški
ASLLANI, Muharrem	66	Muški
ASLLANI, Nexhat	27	Muški
ASLLANI, Nisret	33	Muški
ASLLANI, Perparim	26	Muški
AVDYLI, Bali	72	Muški
AVDYLI, Enver	28	Muški
BATUSHA, Ahmet	38	Muški
BATUSHA, Amrush	32	Muški
BATUSHA, Asllan	46	Muški
BATUSHA, Avdi	45	Muški
BATUSHA, Bekim	22	Muški
BATUSHA, Beqir	68	Muški
BATUSHA, Burim	18	Muški
BATUSHA, Enver	22	Muški
BATUSHA, Feim	23	Muški
BATUSHA, I/N (ime oca: Ismail)	19	Muški
BATUSHA, I/N (ime oca: Zaim)	20	Muški
BATUSHA, Haxhi	28	Muški
BATUSHA, Lirim	16	Muški
BATUSHA, Milaim	32	Muški
BATUSHA, Muharrem	69	Muški
BATUSHA, Njazi	39	Muški
BATUSHA, Osman	65	Muški
BATUSHA, Sefer	19	Muški
BATUSHA, Sejdi	68	Muški
BATUSHA, Skifer	22	Muški
BATUSHA, Sulejman	46	Muški
BATUSHA, Zaim	50	Muški
HAJDARI, Abaz	40	Muški

HAJDARI, Abedin	17	Muški
HAJDARI, Halil	42	Muški
HAJDARI, Halim	70	Muški
HAJDARI, Hysni	20	Muški
HAJDARI, Marsel	17	Muški
HAJDARI, Nazim	33	Muški
HAJDARI, Qamil	46	Muški
HAJDARI, Rasim	25	Muški
HAJDARI, Sahit	36	Muški
HAJDARI, Selajdin	38	Muški
HAJDARI, Shani	40	Muški
HAJDARI, Vesel	19	Muški
HAJDARI, Zenun	28	Muški
LIMONI, Avdyl	45	Muški
LIMONI, Limon	69	Muški
LIMONI, Luan	22	Muški
LIMONI, Nehbi	60	Muški
RAMADANI, Afrim	28	Muški
RAMADANI, Asllan	34	Muški
RAMADANI, Bajram	15	Muški
RAMADANI, I/N (ime oca: Hysen)	23	Muški
RAMADANI, Hysen	62	Muški
RAMADANI, Lufti	58	Muški
RAMADANI, Murat	60	Muški
RAMADANI, Ramadan	59	Muški
RAMADANI, Selajdin	27	Muški
RASHKAJ, I/N	16	Muški
RASHKAJ, I/N	18	Muški
RASHKAJ, Refki	17	Muški
SHEHU, Adnan	20	Muški
SHEHU, Arben	20	Muški
SHEHU, Arif	36	Muški
SHEHU, Bekim	22	Muški
SHEHU, Burim	19	Muški
SHEHU, Destan	68	Muški
SHEHU, Din	68	Muški
SHEHU, Dritan	18	Muški
SHEHU, Fadil	42	Muški
SHEHU, Flamur	15	Muški
SHEHU, I/N (ime oca: Haziz)	20	Muški
SHEHU, I/N		

(ime oca: Sinan)	18	Muški
SHEHU, Haxhi	25	Muški
SHEHU, Haziz	42	Muški
SHEHU, Ismail	68	Muški
SHEHU, Ismet	40	Muški
SHEHU, Mehmet	13	Muški
SHEHU, Mentor	18	Muški
SHEHU, Myftar	44	Muški
SHEHU, Nahit	15	Muški
SHEHU, Nehat	22	Muški
SHEHU, Nexhat	38	Muški
SHEHU, Qamil	50	Muški
SHEHU, Sahit	23	Muški
SHEHU, Sali	44	Muški
SHEHU, Sami	24	Muški
SHEHU, Sefer	44	Muški
SHEHU, Shani	34	Muški
SHEHU, Shefqet	38	Muški
SHEHU, Sinan	50	Muški
SHEHU, Veli	28	Muški
SHEHU, Vesel	19	Muški
SHEHU, Xhafer	38	Muški
SHEHU, Xhavit	20	Muški
SHEHU, Xhelal	13	Muški
ZYLFIU, Afrim	22	Muški
ZYLFIU, I/N		
(ime oca: Halim)	18	Muški
ZYLFIU, Halim	60	Muški
ZYLFIU, Hamdi	62	Muški
ZYLFIU, Hamit	22	Muški
ZYLFIU, Hysen	50	Muški
ZYLFIU, Njazim	24	Muški

Dodatak D
Osobe ubijene u Đakovici/Gjakove - 26. marta 1999.

<u>Ime</u>	<u>Približna starost</u>	<u>Pol</u>
BEGOLLI, Sylejman	48	Muški
BYTYQI, Arif	72	Muški
BYTYQI, Urim	38	Muški

DERVISHDANA, Emin	31	Muški
DERVISHDANA, Fahri	37	Muški
DERVISHDANA, Zenel	59	Muški

Dodatak E
Identifikovane osobe ubijene u Crkoležu/Padalishtu - 27.
marta 1999.

<u>Ime</u>	<u>Približna starost</u>	<u>Pol</u>
IMERAJ, Afrim	2	Muški
IMERAJ, Ardiana	13	Ženski
IMERAJ, Arijeta	11	Ženski
IMERAJ, Avdyl	67	Muški
IMERAJ, Beke	53	Muški
IMERAJ, Feride	21	Ženski
IMERAJ, Fetije	42	Ženski
IMERAJ, Florije	19	Ženski
IMERAJ, Gjylfidan	15	Ženski
IMERAJ, Hasan	63	Muški
IMERAJ, Mihane	72	Ženski
IMERAJ, Mona	72	Ženski
IMERAJ, Muhamet	19	Muški
IMERAJ, Nexhmedin		Muški
IMERAJ, Rab	30	Muški
IMERAJ, Rustem	73	Muški
IMERAJ, Sabahat	21	Muški
IMERAJ, Shehide	70	Ženski
IMERAJ, Violeta	17	Ženski
IMERAJ, Xhyfidane	14	Ženski

Dodatak F
Identifikovane osobe ubijene u Izbici - 28. marta 1999.

<u>Ime</u>	<u>Približna starost</u>	<u>Pol</u>
BAJRA, Bajram	62	Muški
BAJRA, Brahim		Muški
BAJRA, Fazli	60	Muški

BAJRA, Ilaz		Muški
BAJRA, Sami		Muški
BEHRAMAJ, Demush	60	Muški
BEHRAMAJ, Muhamed	50	Muški
BEHRAMAJ, Nur	85	Muški
BEHRAMI, Ardita		Muški
BEHRAMI, Bemush	75	Muški
BEHRAMI, Edona		Muški
BEHRAMI, Muhamet		Muški
BEHRAMI, Nuredin	90	Muški
BEQIRI, Ajet		Muški
CAKAJ, Demush	65	Muški
CAKAJ, Muhamet	60	Muški
CAKAJ, Nura	80	Muški
CAKAJ, Thair	65	Muški
CAKAJ, Zeqir	80	Muški
CELI, Metush	62	Muški
CELI, Rexhe		Muški
CELI, Smajl	67	Muški
CUPEVA, Hamz	46	Muški
DRAGA, Ali	65	Muški
DRAGA, Bahim	72	Muški
DRAGA, Cen	68	Muški
DRAGA, Hajriz	43	Muški
DRAGA, Halit		Muški
DRAGA, Hazir		Muški
DRAGA, Ismet	28	Muški
DRAGA, Jetulla	60	Muški
DRAGA, Murat		Muški
DRAGA, Rahim	70	Muški
DRAGA, Rustem	70	Muški
DURAKU, Dibran	65	Muški
FEJZA, Zyra		Muški
FETAHI, Azem	75	Muški
FETAHI, Hetem	63	Muški
FETAHI, Muharem	80	Muški
FETAHU, Lah	67	Muški
GASHI, Beqe		Muški
GASHI, Brahim	70	Muški
GASHI, Deli		Muški
GASHI, Hajrullah		Muški
GASHI, Ram	57	Muški
HAJRIZI, Fata		Muški

HASANI, Nezir		Muški
HAXHA, Bajram	78	Muški
HAXHA, Fejz	86	Muški
HOTI, Muhamet		Muški
JETULLAHU, Beqir		Muški
JETULLAHU, Selim		Muški
KELMENDI, Bajram		Muški
KELMENDI, Beqir		Muški
KRASNIQI, Deli	80	Muški
KRASNIQI, Mustafe		Muški
KRASNIQI, Rahim	62	Muški
KRASINIQI, Rrahim		Muški
LATIFI, Jetullah		Muški
LNU, Qazim	70	Muški
MUSLIA, Shaban	75	Muški
MUSTAFA, Hasan	70	Muški
NEBIHI, Selim	95	Muški
OSMANI, Azem	75	Muški
OSMANI, Hetem	70	Muški
OSMANI, Muharrem	90	Muški
RACI, Ramadan	56	Muški
RAMA, Halit	60	Muški
REXHEPI, Muji	47	Muški
REXHEPI, Zaim	38	Muški
RUSTEMI, Halit	60	Muški
SALIHU, Zeqir		Muški
SEJDIU, Bajram		Muški
SEJDIU, Mustafe	41	Muški
SHALA, Kujtim	47	Muški
SHALA, Isuf		Muški
SHALA, Sali	35	Muški
SPAHIU, Rizah		Muški
TAHAJ, Ethem	65	Muški
TAHAJ, Muharem	75	Muški
TAHI, Azem	60	Muški
TAHI, Hetem	50	Muški
TAHI, Muharem	70	Muški
TAHIRI, Brahim		Muški
TAHIRI, Rrahim		Muški
THACI, Hamit	70	Muški
THACI, Haxhi		Muški
THACI, Jetullah		Muški
THACI, Rame		Muški

THACI, Sahit		Muški
THACI, Salih		Muški
THACI, Uke	80	Muški
XHEMAJLI, Esat		Muški
XHEMALI, Demush	87	Muški
XHEMALI, Idriz	67	Muški

Dodatak G
Osobe ubijene u Đakovici/Gjakovë - 2. april 1999.

<u>Ime</u>	<u>Približna starost</u>	<u>Pol</u>
CAKA, Dalina	14	Ženski
CAKA, Delvina	6	Ženski
CAKA, Diona	2	Ženski
CAKA, Valbona	34	Ženski
GASHI, Hysen	50	Ženski
HAXHIAVDIJA, Doruntina	8	Ženski
HAXHIAVDIJA, Egzon	5	Ženski
HAXHIAVDIJA, Rina	4	Ženski
HAXHIAVDIJA, Valbona	38	Ženski
HOXHA, Flaka	15	Ženski
HOXHA, Shahindere	55	Ženski
NUÇI, Manushe	50	Ženski
NUÇI, Shirine	70	Ženski
VEJSA, Arlind	5	Muški
VEJSA, Dorina	10	Ženski
VEJSA, Fetije	60	Ženski
VEJSA, Marigona	8	Ženski
VEJSA, Rita	2	Ženski
VEJSA, Sihana	8	Ženski
VEJSA, Tringa	30	Ženski

REZOLUCIJA 1244 SAVETA BEZBEDNOSTI³

SAVET BEZBEDNOSTI,

IMAJUĆI U VIDU, načela i ciljeve Ujedinjenih Nacija, uključujući tu i prvenstvenu odgovornost Saveta Bezbednosti u očuvanju međunarodnog mira i bezbednosti,

POTSEĆAJUĆI na rezolucije Saveta Bezbednosti 1160 (1998) od 31. marta 1998., 1199 (1998) od 23. septembra 1998., 1203 (1998) od 24. oktobra 1998. i 1239 (1999) od 14. maja 1999.,

IZRAŽAVAJUĆI ŽALJENJE zbog toga što nisu u potpunosti zadovoljeni zahtevi iz gore navedenih rezolucija,

ODLUČAN da razreši veoma tešku humanitarnu situaciju na Kosovu, SRJ, kao i da obezbedi siguran i slobodan povratak svih izbeglica i raseljenih lica svojim domovima,

OSUĐUJUĆI svako nasilje protiv stanovništva Kosova i sve terorističke akcije bilo koje strane u sukobu,

PODSEĆAJUĆI na izjavu koju je Generalni Sekretar dao 9. aprila 1999. godine u kojoj se izražava zabrinutost za humanitarnu tragediju koja se dešava na Kosovu,

POTVRĐUJUĆI pravo svih izbeglica i raseljenih lica da se bezbedno vrate svojim kućama,

PODSEĆAJUĆI na nadležnost i mandat Međunarodnog Tribunala za bivšu Jugoslaviju,

POZDRAVLJAJUĆI opšte principe o političkom rešenju krize na Kosovu koji su usvojeni 6. maja 1999. godine (S/1999/516, Aneks 1 ovoj rezoluciji) i pozdravljujući, takođe, prihvatanje od strane Savezne Republike Jugoslavije principa izloženih u tačkama 1 do 9 dokumenta koji je podnet u Beogradu 2. juna

³ Integralni tekst Rezolucije Saveta Bezbednosti Ujedinjenih Nacija, izglasane u četvrtak 10. juna 1999. koja odobrava Mirovni plan za Kosovo.

Za usvajanje Rezolucije je glasalo 14 članova Saveta bezbednosti, niko nije bio protiv, a Kina je bila uzdržana.

1999. godine (S/199/649, Aneks 2 ovoj rezoluciji) i saglašavanje SRJ sa ovim dokumentom,

POTVRĐUJUĆI da su se sve Države Članice obavezale da će biti očuvan suverenitet i teritorijalni integritet SRJ i ostalih država u regionu, kao što je navedeno u Završnom Aktu iz Helsinkija i Aneksu 2,

POTVRĐUJUĆI zahtev iz prethodnih rezolucija o suštinskoj autonomiji i značajnoj samoupravi na Kosovu,

USTANOVJAVAĆI da situacija u regionu i dalje predstavlja pretnju međunarodnom miru i bezbednosti,

ODLUČNI da osiguraju bezbednost i sigurnost međunarodnom osoblju i izvršenje obaveza ustanovljenih ovom rezolucijom od strane svih na koje se one odnose i DELUJUĆI u pravcu ostvarenja tih ciljeva u skladu sa Glavom VII Povelje Ujedinjenih Nacija,

1. DONOSI ODLUKU da će političko rešenje krize na Kosovu biti zasnovano na opštim principima iz Aneksa 1 kao i na principima i drugim zatraženim elementima dalje razrađenim u Aneksu 2;
2. POZDRAVLJA prihvatanje od strane SRJ principa i drugih zatraženih elemenata navedenih u gornjem paragrafu 1 i zahteva punu saradnju SRJ u njihovoј brzoj primeni;
3. ZAHTEVA da SRJ odmah i na proverljiv način obustavi sva nasilja i pritiske na Kosovu i da na proverljiv način započne i dovrši povlačenje u etapama, svih vojnih, policijskih i paramilitarnih snaga u skladu sa utvrđenim rasporedom i u kratkom roku, a sa kojim će raspoređivanje međunarodnih snaga bezbednosti na Kosovu biti sinhronizovano;
4. POTVRDUJE da će nakon povlačenja dogovorenom broju Jugoslovenskog i Srpskog vojnog i policijskog osoblja biti dozvoljeno da se vrati na Kosovo i obavlja poslove u skladu sa Aneksom 2;
5. ODLUČUJE o raspoređivanju na Kosovu, pod nadzorom Ujedinjenih Nacija, međunarodnih civilnih i bezbednosnih snaga, sa odgovarajućom opremom i potrebnim osobljem i pozdravlja saglašavanje SRJ sa tim prisustvom;
6. TRAŽI od Generalnog Sekretara da imenuje, uz konsultacije sa Savetom Bezbednosti, Specijalnog Izaslanika koji će kontrolisati

ostvarivanje prisustva međunarodnih civilnih snaga i dalje traži od Generalnog Sekretara da naloži Specijalnom Izaslaniku da tesno sarađuje sa međunarodnim snagama bezbednosti da bi obezbedio da obe grupe deluju u pravcu ostvarenja istih ciljeva uzajamno se podržavajući.

7. OVLAŠĆUJE Države Članice i relevantne međunarodne organizacije da uspostave prisustvo međunarodnih bezbednosnih snaga na Kosovu kao što je navedeno u tački 4 Aneksa 2, uz obezbeđenje svih neophodnih sredstava za ispunjenje njihovih obaveze iz dole navedenog paragrafa 9;
8. POTVRĐUJE potrebu za brzim i pravovremenim raspoređivanjem delotvornog prisustva međunarodnih civilnih i bezbednosnih snaga na Kosovu i ZAHTEVA da strane u potpunosti sarađuju u tom raspoređivanju;
9. ODLUČUJE da će odgovornosti međunarodnih bezbednosnih snaga koje će biti raspoređene i delovati na Kosovu uključiti:
 - a. Sprečavanje obnavljanja neprijateljstava, održavanje i gde je potrebno nametanje prekida vatre, kao i obezbeđenje povlačenja i sprečavanje povratka na Kosovo Saveznih i Republičkih vojnih, policijskih i paravojnih snaga, osim onih koje su predviđene tačkom 6 Aneksa 2;
 - b. Demilitarizaciju Oslobođilačke vojske Kosova (OVK) i drugih naoružanih grupa kosovskih Albanaca u skladu sa dole navedenim paragafom 15;
 - c. Uspostavljanje sigurnog okruženja u kojem bi izbeglice i raseljena lica mogli bezbedno da se vrate svojim kućama, u kojem bi međunarodne civilne snage mogle da funkcionišu, u kojem bi mogla da bude uspostavljena prelazna uprava kao i u kojem bi humanitarna pomoć mogla biti dostavljana;
 - d. Obezbeđivanje javnog reda i sigurnosti sve dok međunarodne civilne snage ne budu mogle da preuzmu odgovornost za ovaj zadatak;
 - e. Nadgledanje uklanjanja mina sve dok međunarodne civilne snage ne budu mogle da preuzmu odgovornost za ovaj zadatak;

- f. Pružanje podrške i blisku koordinaciju sa radom međunarodnih civilnih snaga;
 - g. Obavljanje dužnosti nadgledanja granice;
 - h. Obezbeđivanje zaštite i slobode kretanja za sebe, kao i za međunarodne civilne snage i druge međunarodne organizacije;
 - 10. OVLAŠĆUJE Generalnog Sekretara, da u saradnji sa relevantnim međunarodnim organizacijama, uspostavi prisustvo međunarodnih civilnih snaga na Kosovu da bi mogla da se uspostavi privremena uprava za Kosovo pod kojom će stanovništvo na Kosovu uživati suštinsku autonomiju unutar SRJ, i koje će omogućiti prelazna uprava, istovremeno uspostavljajući i nadgledajući razvoj privremenih demokratskih institucija samouprave, kako bi se obezbedili uslovi za normalan i miran život svih stanovnika Kosova;
 - 11. ODLUČUJE da će glavne odgovornosti međunarodnih civilnih snaga obuhvatiti:
 - a. Delovanje u pravcu uspostavljanja, u periodu do konačnog rešenja, suštinske autonomije i samouprave na Kosovu, potpuno uzimajući u obzir Aneks 2 i Sporazum iz Rambujea (S/1999/648);
 - b. Izvršavanje osnovnih civilnih administrativnih poslova gde je i onoliko dugo koliko je to potrebno;
 - c. Organizovanje i nadgledanje razvoja privremenih institucija demokratske i autonomne samouprave, u očekivanju političkog rešenja, uključujući i održavanje izbora;
 - d. Prenošenje, na ove institucije, kada budu uspostavljene, administrativnih nadležnosti, nadgledajući i podržavajući pri tom konsolidaciju lokalnih privremenih institucija na Kosovu i drugih aktivnosti koje vode ka uspostavljanju mira;
 - e. Omogućavanje političkog procesa koji treba da odredi budući status Kosova, uzimajući u obzir Sporazum iz Rambujea (S/1999/648);
 - f. U završnoj fazi, nadgledanje prenosa vlasti sa privremenih institucija na Kosovu na institucije koje će biti uspostavljene političkim sporazumom;

uz široko međunarodno učešće u cilju daljeg unapređenja demokratije, ekonomskog prosperiteta, stabilnosti i saradnje u regionu;

18. ZAHTEVA da sve države u regionu u potpunosti sarađuju u primeni svih aspekata ove Rezolucije;
19. ODLUČUJE da je prisustvo međunarodnih civilnih snaga i snaga bezbednosti ustanovljeno za inicijalni period od 12 meseci, a nastaviće se potom osim ako Savet bezbednosti ne odluči drugačije;
20. ZAHTEVA da Generalni sekretar izveštava Savet u redovnim intervalima o primeni ove Rezolucije, uključujući pri tom izveštaje šefova međunarodnih civilnih snaga i snaga bezbednosti, s tim da prvi izveštaj bude podnet 30 dana od dana usvajanja ove Rezolucije;
21. ODLUČUJE da ostane aktivno uključen u problem.

A N N E X 1

IZJAVA PREDSEDAVajuĆEG O ZAKLJUČCIMA SASTANKA GRUPE OD 8 MINISTARA INOSTRANIH POSLOVA (G-8) KOJI JE ODRŽAN 6. MAJA 1999. U PETERSBURG CENTRU

Grupa ministara inostranih poslova G-8 usvojila je sledeće opšte principe o političkom rešenju krize na Kosovu:

- Trenutno i proverljivo okončanje nasilja i represije na Kosovu;
- Povlačenje vojske, policije i paramilitarnih snaga sa Kosova;
- Rasporеđivanje na Kosovu, delotvornih međunarodnih civilnih snaga i snaga bezbednosti, koje će odrediti i usvojiti Ujedinjene Nacije, a koje su sposobne da garantuju postizanje zajedničkih ciljeva;

- Uspostavljanje prelazne uprave na Kosovu, o kojoj će odlučiti Savet Bezbednosti Ujedinjenih Nacija, da bi se stvorili uslovi za miran i normalan život svih stanovnika Kosova;
- Siguran i slobodan povratak svih izbeglica i raseljenih lica i neometan pristup humanitarnih organizacija Kosovu;
- Politički proces u pravcu uspostavljanja prelaznog političkog okvirnog sporazuma koji će omogućiti suštinsku samoupravu na Kosovu, uzimajući u potpunosti u obzir Sporazum iz Rambujea i principe suvereniteta i teritorijalnog integriteta SRJ i drugih država regiona, kao i demilitarizaciju OVK;
- Sveobuhvatni pristup ekonomskom razvoju i stabilizaciji kriznog regiona.

A N N E X 2

Trebalo bi postići sporazum o sledećim principima kako bi se omogućilo rešenje krize na Kosovu:

Trebalo bi postići sporazum o sledećim principima kako bi se omogućilo rešenje krize na Kosovu:

1. Trenutno i proverljivo okončanje nasilja i represije na Kosovu.
2. Povlačenje sa Kosova vojske, policije i paramilitarnih snaga na proverljiv način i u što kraćem roku.
3. Raspoređivanje na Kosovu, pod okriljem UN, delotvornih međunarodnih civilnih snaga i snaga bezbednosti, koje će delovati onako kako bude odlučeno u skladu sa Glavom VII Povelje i koje će biti sposobne da garantuju postizanje zajedničkih ciljeva.
4. Međunarodne bezbednosne snage sa značajnim učešćem NATO snaga moraju biti raspoređene pod zajedničkom komandom i kontrolom i ovlašćene da uspostave bezbedno okruženje za sve ljude na Kosovu i da omoguće bezbedan povratak izbeglica i raseljenih lica svojim kućama.

5. Uspostavljanje prelazne uprave na Kosovu kao dela međunarodnih civilnih snaga pod kojom će stanovništvo Kosova uživati suštinsku autonomiju unutar SRJ, o čemu će odlučiti Savet Bezbednosti Ujedinjenih Nacija. Prelazna uprava treba da omogući privremeno upravljanje, istovremeno uspostavljajući i nadgledajući razvoj prelaznih demokratskih institucija samouprave, kako bi se obezbedili uslovi za normalan i miran život svih stanovnika Kosova
6. Nakon povlačenja, dogovorenom broju srpskog i jugoslovenskog osoblja biće dozvoljeno da se vrati u cilju obavljanja sledećih funkcija:
 - Povezivanje sa međunarodnom civilnom misijom i međunarodnim snagama bezbednosti;
 - ◊ Obeležavanje / čišćenje minskih polja;
 - ◊ Održavanje prisustva u mestima srpske baštine;
 - ◊ Održavanje prisustva na najvažnijim graničnim prelazima.
7. Bezbedan i slobodan povratak svih izbeglica i raseljenih lica pod nadzorom UNHCR-a i neometan pristup humanitarnih organizacija Kosovu.
8. Politički proces u pravcu uspostavljanja prelaznog političkog okvirnog sporazuma koji će omogućiti suštinsku samoupravu na Kosovu, uzimajući u potpunosti u obzir Sporazum iz Rambujea i principe suvereniteta i teritorijalnog integriteta SRJ i drugih država regiona, kao i demilitarizaciju OVK. Pregovori o sporazumu među stranama ne bi trebalo da odlože ili prekinu uspostavljanje demokratskih institucija samouprave.
9. Sveobuhvatni pristup ekonomskom razvoju i stabilizaciji kriznog regiona. Ovo će obuhvatiti i primenu Pakta za stabilnost Jugoistočne Evrope uz široko međunarodno učešće u cilju daljeg unapređenja demokratije, ekonomskog prosperiteta, stabilnosti i saradnje u regionu.
10. Obustavljanje vojnih aktivnosti će zahtevati prihvatanje gore-navedenih principa uz saglašavanje sa drugim, prethodno određenim, zatraženim elementima, koji su precizirani u dole-navedenoj fusnoti.+ Vojno-tehnički sporazum će nakon toga biti zaključen u kratkom roku, i preciziraće, između ostalog, dodatne modalitete obuhvatajući uloge i funkcije jugoslovenskog/srpskog osoblja na Kosovu.

POVLAČENJE

- ◊ Procedure povlačenja, uključujući detaljan raspored po etapama i određivanje tampon zone u Srbiji iza koje će se snage povući;

OSOBLJE KOJE ĆE SE VRATITI

- ◊ Oprema koju će koristiti osoblje koje se vraća;
- ◊ Smernice za odgovornosti koje su povezane sa njihovim funkcijama;
- ◊ Raspored povratka;
- ◊ Određivanje geografske oblasti njihovog delovanja;
- ◊ Pravila koja regulišu njihov odnos sa međunarodnim snagama bezbednosti i međunarodnom civilnom misijom.

+ BELEŠKE

Drugi zatraženi elementi:

- ◊ Ubrzani i precizni raspored povlačenja, što će reći, na pr. sedam dana za potpuno povlačenje, s tim da oružje protiv-vazdužne odbrane bude povučeno 25km izvan zajedničke zone bezbednosti u roku od 48 sati;
- ◊ Povratak osoblja, koje će obavljati četiri gore-navedene funkcije, biće pod nadzorom međunarodnih snaga bezbednosti i ograničeno na mali dogovoren broj (stotine, ne hiljade);
- ◊ Obustava vojnih aktivnosti će se dogoditi nakon otpočinjanja povlačenja učinjenog na proverljiv način;
- ◊ Određivanje geografske oblasti njihovog delovanja;
- ◊ Diskusija i postizanje vojno-tehničkog sporazuma neće prekoračiti prethodno određeno vreme za završetak povlačenja.

FOND ZA HUMANITARNO PRAVO

osnovan 1992.

- Nadzire, istražuje i izveštava o ljudskim pravima.
- Pruža pravnu pomoć žrtvama kršenja ljudskih prava pred domaćim sudovima.
- Sistematski nadzire poštovanje Konvencije protiv torture.
- Savetuje i pomaže žrtvama u njihovom obraćanju Komitetu protiv torture.
- Istražuje i izveštava o povredama međunarodnog humanitarnog prava u oružanim sukobima u bivšoj Jugoslaviji.
- Prati i izveštava o nacionalnim suđenjima za ratne zločine.
- Redovno prati i izveštava o radu Haškog tribunala.
- Organizuje međunarodne konferencije o suđenjima za ratne zločine.
- Organizuje seminare o instrumentima za zaštitu ljudskih prava.
- Objavljuje izveštaje o ediciji Pod lupom.
- Objavljuje dokumenta Evropskog suda za ljudska prava i Haškog tribunala u ediciji Dokumenta.
- Izdaje bilten o Haškom tribunalu.

OSNIVAČ I IZVRŠNI DIREKTOR

Nataša Kandić

PREDSEDNIK SAVETA

Dejan Janča

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje

OBJAVLJENE KNJIGE

Pod lupom:

Ljudska prava u bivšoj Jugoslaviji 1991.-95.
Protivpravno ponašanje policije u Srbiji i Crnoj Gori (1997.)
Policija protiv građanskog protesta u Srbiji (1997.)

Dokumenta:

Haški tribunal (1997.)
Politička prava i slobode – izabrane presude Evropskog suda za ljudska prava (1997.)
Prava na život i slobodu – Izabrane presude Evropskog suda za ljudska prava (1998.)

Bilten:

Nos. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Adresa:

Avalska 9. 11 000 Beograd
FR Yugoslavia
e-mail: hlc@eunet.yu
adresa na internetu:
www.hlc.org.yu
tel/fax:+381 11 444 3944
 444 5741
 444 1487

Adresa:

Kancelarija Kosovo
Njegoševa 17, 38 000
Priština
tel/fax:+381 38 20 807

